TRST, petek
30. novembra 1956
Leto XII. - Št. 272 (3500)

PRIMORSKI DNEVNIK

TUDIJSKA

Cena 25 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93-808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

LLOYD PONAVLJA TEZO O „POSTOPNEM UMIKU" IZ EGIPTA

Bevan zahteva brezpogojno spoštovanje resolucij skupščine Združenih narodov

Pineau pride danes v London in Lloyd bo sporočil dokončno stališče v ponedeljek - Šele po angleško-francoskih konkretnih načrtih za umik bodo ZDA začele dobavljati petrolej Evropi

LONDON, 29. — V svojem današnjem govoru v spodnji zbornici ni hotel britanski zunanji minister Selwyn Lloyd obvezati Velike Britanije na takojšen umik čet iz Egipta. Izjavil je, da bo moral odločati skupno «s francoskimi zavezniki» o Srednjem vzhodu in da bo francoski zunanji minister Pineau prišel jutri popoldne v London. Pripomnil je, da bo podal popolno izjavo v ponedeljek.

V zvezi z vprašanji, o katerih se bodo razgovarjali s Francijo, je Lloyd izjavil: «Seveda je okrepitev sil OZN tesno povezana s postopnim umikom naših in francoskih čet.» Govorili bodo tudi o nadaljnji obnovitvi plovbe po prekopu in o pogajanjih za dokončno odločitev o bodočem čelovanju prekopa.

Lloyd je sporočil, da bo število varnostnih sil OZN v Egiptu, ki sedaj šteje 1400 mož, do 1. decembra naraslo na 2700 mož in bo do 14. decembra doseglo 4100 mož, brez 300 članov letalskega osebja. «Čez 14 dni, je dodal, bo ustanovljen glavni štab varnostnih sil OZN pod poveljstvom generala Burnsa. Hammarskjoeld upa, da bo še povečal število varnostnih sil, dokler ne bodo te dosegle eno brigado.»

Medtem pa javljajo iz Port Saida, da so danes tja prispele tri jugoslovanske ladje z jugoslovanskim odredom, ki šteje 741 mož, s 128 vozili s protitankovskim orožjem in s težkimi strojnicami. To je najvažnejši kontingent čet, ki je do sedaj prišel v Egipt v okviru varnostnih sil OZN.

Po govoru Selwyna Lloyda je v spodnji zbornici govoril v imenu opozicije Aneurin Bevan, ki je odločno kritiziral povezovanje treh glavnih točk Lloydove izjave, ki so: postopni umik čet, očiščenje prekopa in čelovanje tega prekopa. Dejal je, da so prav poskusi vlade, da bi izkoriščala čete OZN, da doseže svoje namene kar se tiče prekopa, povzročili sedanjo napetost in resna nasprotja z ZDA. «Pogajanja niso uspela, je dodal Bevan, ker hoče vlada vsiliti rešitev s silo. Ali ne bi bilo bolje, če bi se odločili, da spoštujemo resolucijo OZN, ne da bi zahtevali jamstva glede prekopa?»

Lloyd je odgovoril: «Nikoli nismo rekli, da hočemo vsiliti rešitev vprašanja prekopa s silo. Kar se tiče očiščenja prekopa, pa hočemo samo to, da OZN začne delo čimprej z vsemi razpoložljivimi sredstvi.»

Tedaj je Bevan vprašal: «Čemu zunanji minister govori o tem tako dvoumno? Pogajanja o bodočnosti prekopa so se že začela, preden se je začela oborožena akcija proti Egiptu. Ali morda vlada ni pripravljena spoštovati resolucij OZN, če ne bo dobila kakega zagotovila glede bodočnosti prekopa?»

Lloyd je odgovoril, da gre za vprašanje, o katerem bodo morali razpravljati «s francoskimi zavezniki». Liberalni poslanec Grimond pa je vprašal, ali se vladi ne zdi, da bi bilo potrebno, da britanske čete ostanejo v Port Saidu, dokler se ne doseže dokončna rešitev o bodočnosti prekopa. Lloyd je odgovoril: «To je vprašanje, ki ga želim proučiti.»

Kratka debata se je zaključila z velikim hrupom. Predsednik je prekinil debato in nato začel debato v zvezi z normalnim dnevnim redom, pri čemer je Bevan ostro protestiral in zavpil: «Imamo pravico vplivati na vlado, preden ona jutri sprejme kako odločitev skupno s Francijo.»

Sinoči je 30 konservativnih poslancev, ki zagovarjajo spoštovanje zakonitosti v okviru OZN, predložilo v zbornici resolucijo, ki izreka zadovoljstvo nad Eisenhowerjevo izjavo, ki jo je podal v torek, in poudarja, da «kljub sedanjim nasprotjem ostane v veljavi zavezništvo med ZDA, Francijo in Veliko Britanijo». Resolucija zahteva tudi okrepitev NATO.

Kakor je znano, je v torek zvečer 150 konservativnih poslancev predložilo resolucijo, ki med drugim obtožuje ZDA, da so s svojim ravnanjem v zvezi z Egiptom «spravile v nevarnost atlantsko zavezništvo». Druga skupina konservativnih poslancev pa je včeraj predložila resolucijo, ki poziva vlado, naj predloži OZN vprašanje interniranja angleških državljanov v Egiptu. V zvezi s tem pa je predstavnik egiptovske delegacije v OZN včeraj zanikal, da bi v Egiptu izvedli «množične deportacije in aretacije francoskih in angleških državljanov ter egiptovskih Židov». Dodal je, da egiptovske oblasti sprejemajo zaščitne ukrepe glede teh oseb. Zanikal je tudi, da je bil egiptovski rabin aretiran, ter je dejal, da zadevne informacije, ki jih širijo v tujini s tem v zvezi, niso nič drugega, nego propagandne spletke, ki nikakor ne upoštevajo dejstva, da take obtožbe proti Egiptu nasprotujejo tradicijam in običajem te države.

Naserjev politični svetovalec Sabri pa je včeraj v Kairu izjavil, da se egiptovsko stališče, kar se tiče tujcev in Židov, ni spremenilo. «Ne gre za politično vprašanje, pač pa za človečanska načela. V Egiptu, je dejal Sabri, je na tisoče apolidov, toda vlada je od teh izgnala zaradi njihovega protidržavnega delovanja samo tri odtisoče. Egipt ni odredil izgona angleških in francoskih državljanov, pač pa jim je samo prepustil izbiro, da ostanejo ali zapustijo Egipt.» Sabri je tudi poudaril, da ima Egipt pravico izgnati angleške in francoske državljane, ker sta angleška in francoska vlada trdili, da je bil namen napada na Egipt zaščititi življenje svojih tam živečih državljanov.

WASHINGTON, 29. — Ameriški funkcionarji so danes izjavili, da so pripravljeni izdelati načrte za izredne dobave petroleja Evropi, takoj ko bodo dobili konkreten dokaz o angleško-francoskih načrtih za umik iz Egipta.

Predstavnik ameriškega državnega departmaja Lincoln White pa je o Lloydovih izjavah dejal: «Lloydova izjava je začasna, ki je uvod v razgovore s francoskim zunanjim ministrom. Zato lahko odgovorim samo na splošno. Bili smo v stalnem in tesnem stiku z britansko vlado v zvezi s tem argumentom, toda upoštevati je treba, da se je Lloyd posvetoval s svojimi londonskimi kolegi in da ti pripravljajo politične direktive. Čakamo na dokončno Lloydovo izjavo, ki mislim, da jo bo podal v ponedeljek.»

Ko so ga vprašali, kaj misli o vplivu, ki ga bo francosko-britansko stališče imelo na morebitno rešitev petrolejske krize v Evropi, je predstavnik omenil, da se ameriške petrolejske družbe sedaj trudijo, da rešijo to krizo, toda «dokončna izjava prizadetih vlad bo imela določen vpliv na to vprašanje».

Ameriški funkcionarji pojasnjujejo, da se bo po njihovem mnenju začela določena akcija, takoj ko bo ameriška vlada obveščena o vseh napovedanih Lloydovih izjav. Z drugo besedo, ZDA želijo bolj jasna zagotovila o načrtih za umik iz Egipta, preden se obvežejo glede določene akcije.

Iz Londona pa medtem javljajo, da v tem pričakovanju Anglija razmišlja o možnosti, da bi kupovala tekoče gorivo v Sovjetski zvezi. «Daily Mail» piše, da je sovjetski poslanik v Londonu Malik sporočil, da ni ugovorov političnega značaja proti prodajanju sovjetskih petrolejskih proizvodov Angliji. Načelnik sovjetske trgovinske delegacije v Londonu je izjavil, da so britanski uvozniki že večkrat vprašali za informacije o možnosti dobav sovjetskega petroleja in da bodo z januarjem na razpolago določene količine.

Tudi iz Pariza javljajo, da skuša francoska vlada kupiti petrolejske proizvode v vseh izvozniških državah. V okviru sedanjih francosko-sovjetskih trgovinskih razgovorov naj bi se sporazumeli o povečanju kontingenta dobav sovjetske nafte. Kakor poročajo, se je Francija obrnila tudi na Romunijo.

Francoski poslanik v ZDA Alphand je v zvezi z vestmi, da je SZ ponudila Franciji povišanje dobav petroleja na 600 tisoč ton, izjavil, da so bila redna trgovinska pogajanja za dobave petroleja med Francijo in SZ v teku še pred angleško-francosko intervencijo v Egiptu.

DANES

Izpolnjujemo željo mnogih čitateljev, ko začenjamo danes pod gornjim naslovom s kratkim opisom najvažnejših dogodkov dneva in s primerno pojasnitvijo njihovega pomena. Predvsem opozarjamo čitatelje, da ves potek mednarodnega dogajanja gledajo skozi prizmo blokovske politike, ki na žalost še vedno prevladuje kljub ogromnim naporom številnih držav, med katerimi prednjačita Jugoslavija in Indija, da se bloki odstranijo, ker le v tem upravičeno vidijo neobhodno potrebni pogoj za ohranitev svetovnega miru.

* * *

Tako je tudi z vestmi, ki že dva dni prihajajo iz Sirije in Jordanije. To sta dve majhni državi: prva nima niti 4 milijone prebivalcev in se je komaj pred desetimi leti rešila tujih okupacijskih čet, druga pa komaj pol milijona prebivalcev in je šele pred kratkim zapodila znanega angleškega Glubb-pašo, ki je dejansko nadzoroval vso državo, ter zagrozila sedaj, da se bo otresla še zadnjih ostankov angleške kontrole. Tema dvema državama, ki sta se povezali še z Libanonom in Saudsko Arabijo, stojita nasproti Turčija in Irak iz bagdadskega pakta ter Izrael. Sirijo dolžijo, da sprejema sovjetsko orožje in včeraj je ameriško zunanje ministrstvo uradno opozorilo na nevarnost, ki da zaradi tega grozi miru, hkrati pa poudarja nadaljnjo podporo državam članicam bagdadskega pakta (Anglija, Turčija, Pakistan, Iran, Irak).

Tako se je napetost v zadnjih 48 urah na Srednjem vzhodu povečala. K temu doprinašajo še Angleži in Francozi, ki nočejo umakniti svojih čet iz Port Saida, in Izraelci, ki so še vedno na okupiranem Sinaju. Včeraj so anglo-francoska letala celo napadla Egipčane kljub premirju, kljub navzočnosti prvih oddelkov OZN in kljub teoretičnim obljubam, da bodo izvajali zahteve OZN.

* * *

Tudi Kadarjeva vlada, ki mora izvajati sovjetska navodila, po svoji strani ne prispeva k mirnejšemu ozračju: niti generalnemu tajniku OZN Hammarskjoeldu ne dovoli, da bi obiskal Budimpešto, kaj šele da bi pristala na prihod opazovalcev OZN. Mogoče bo ugodno vplivalo že drugo posredovanje Nehruja, ki bo poslal h Kadarju svojega osebnega zastopnika Menona. Po zadnjih, sicer zelo neprepričljivih izgovorih v «Pravdi» v tej zadevi, pa ne kaže, da se bo Kadar premislil, oziroma da se bodo premislili v Moskvi... Glede živeža je stanje na Madžarskem skoro normalno, politično pa je še vedno brez izhoda.

* * *

V svetovnem časopisju še vedno odmeva polemika o Titovem govoru v Pulju. Najbolj zagrizeni stalinisti so se pokazali pri tem voditelji francoske KP, ki so se tako daleč spozabili, da so svojim članom prepovedali celo udeležbo na sprejemu, ki ga je priredil včeraj poslanik Bebler v Parizu za državni praznik FLRJ.

Ameriški poseg v dogajanja okoli Sirije z izjavo o podpori bagdadskemu paktu

Jordanski parlament je z ogromno večino izrekel zaupnico vladi v zvezi z odpovedjo pogodbe z Anglijo - Predsednik sirske vlade ponovno zanikuje vesti o sovjetskem orožju - Menderes se v Londonu razgovarja «o položaju v Siriji»

AMAN, 29. — Jordanska poslanska zbornica je danes izrekla vladi zaupnico z ogromno večino 39 glasov proti 11 in s tem odobrila sklep vlade, ki ga je sporočil predsednik Mabulsi, da bo odpovedala angleško-jordansko pogodbo in zahtevala odhod britanskih čet z jordanskega ozemlja.

Sirski ministrski predsednik Sabri Asali pa je na vprašanje, kaj misli o izjavah predstavnika ameriškega državnega departmaja, da je v Sirijo prišlo sovjetsko orožje, izjavil dopisniku lista «Al Chaab», da so te informacije in izjave brez sleherne podlage.

Danes pa je ameriški državni departma objavil s tem v zvezi izjavo, ki se glasi: «Predsednik Pakistana, ministrski predsednik Iraka, Turčije in Pakistana ter iranski zunanji minister so na svojem nedavnem sestanku v Bagdadu poudarili svojo voljo, da prispevajo k mirni in trajni rešitvi sedanjih vprašanj na Srednjem vzhodu.

Zadnje dni smo imeli priložnost ugotoviti obstoj določene vrste groženj proti miru in varnosti v svetu. Akcija Združenih narodov je napravila konec bojem na Srednjem vzhodu in skupnost Združenih narodov ima novo priložnost, da dela v skladu z listino OZN za rešitev resnih vprašanj, ki so podlaga krize, in da pomaga narodom tega področja, da obvarujejo svojo nedotakljivost in svojo neodvisnost.

Nedavni dogodki so nudili novo priložnost, da pokažejo dragocen prispevek, ki ga lahko dajo miru in varnosti države, ki so se združile v okrilju listine OZN v organizem regionalnega sodelovanja. V svojih iskrenih naporih za ohranitev miru so se predstavniki Irana, Iraka, Pakistana in Turčije v zadnjih tednih sestali najprej v Teheranu in nato v Bagdadu, da uveljavijo svoj vpliv in svojo modrost v interesu držav svobodnega sveta. Med vso krizo so te države jasno pokazale svojo vero v listino OZN in svojo voljo, da se ohrani mir ne samo na področju, na katerem se geografično nahajajo, pač pa tudi v vsem svetu.

Od same ustanovitve bagdadskega pakta so ZDA nudile temu paktu svojo podporo, kakor so to podporo nudile načelom in smotrom kolektivne varnosti, ki so podlaga tega zavezništva. ZDA so pokazale svoj namen, da jim nudijo pomoč z ukrepi, ki naj okrepijo varnost teh držav, in to v okviru dvostranskih dogodkov, ki jih družijo z nekaterimi članicami tega pakta.

ZDA ponovno poudarjajo svojo podporo skupnim naporom teh držav, da ohranijo svojo neodvisnost. Vsako ogrožanje ozemeljske nedotakljivosti ali politične neodvisnosti držav članic bagdadskega pakta bi ZDA imele za skrajno resno.»

Medtem pa poročajo iz Bagdada, da je včeraj bila protestna stavka nameščencev v trgovini. Vojaški poveljnik bagdadskega področja general Raghib je v zvezi s tem po radiu izjavil: «Tisti, ki so hujskali na stavko, bodo strogo kaznovani.» Zatrjeval je, da «nekateri komunistični hujskači skušajo prikazati prebivalstvu, da je sovjetska politika omogočila ustavitev sovražnosti v Egiptu, medtem pa gre za to zasluga delu Združenih narodov». Nezadovoljstvo in ogorčenje prebivalstva proti politiki vlade, ki v okviru bagdadskega pakta sodeluje pri imperialističnih spletkah zlasti Velike Britanije, skušajo iraške oblasti prikazati kot «delo komunističnih agitatorjev». Toda s tem ne morejo prikriti dejstva, da se je sedanja gonja proti Siriji in Jordaniji začela prav zaradi tega, ker sta se ti dve državi odločno postavili na stran Egipta, ko je postal žrtev napada, in hočeta voditi politiko neodvisnosti, kar kaže tudi sklep jordanske vlade o odpovedi vojaške pogodbe z Anglijo. Poleg tega pa pelje po sirskem ozemlju naftovod družbe «Iraq Petroleum Company», ki so ga sirski delavci ob napadu na Egipt razbili, sirska vlada pa je odredila, naj se ne popravi, dokler se napadalne čete ne umaknejo iz Egipta.

V okvir angleških spletk na Srednjem vzhodu spada tudi današnji prihod turškega zunanjega ministra Menderesa in glavnega tajnika v turškem zunanjem ministrstvu Birgija v London. Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da se bosta turška državnika razgovarjala z zunanjim ministrom Selwynom Lloydom «o položaju na Srednjem vzhodu» in o sirskem vprašanju. Predstavnik je poudaril, da je obisk turškega zunanjega ministra «važen» ter je zanikal trditve sovjetskega zunanjega ministra Šepilova, da Velika Britanija, Francija in Izrael pripravljajo napad na Sirijo.

Turški list «Milliyet» ponavlja danes, da Sovjetska zveza pošilja orožje Siriji z ladjami, ki plovejo iz Črnega morja po Dardanelih. List pravi, da ladje prevažajo to orožje pod etiketo «blago» in da s tem kršijo montreuško konvencijo o plovbi po Dardanelski ožini. List zatrjuje, da bodo to orožje uporabljali Sovjeti, ker «sirska vojska ne more uporabljati vsega tega materiala». Dalje piše list, da se je sirska vojska povečala na efektivno število 50 tisoč mož, da pa pošiljanje sovjetskega orožja zelo presega sirske obrambne potrebe.

Predstavnik turškega zunanjega ministrstva je zanikal vesti, da Turčija zbira svoje čete na meji s Sirijo.

Politika koeksistence in sodelovanja je edina mogoča alternativa proti vojni

Govor državnega tajnika za zunanje zadeve FLRJ Koče Popovića v skupščini OZN - Favzi zahteva odškodnino za škodo, ki jo je povzročil napad

NEW YORK, 29. — Pri nadaljevanju včerajšnje razprave v glavni skupščini OZN je voditelj jugoslovanske delegacije Koča Popovič izrazil prepričanje, da je sedanja kriza v mednarodnih odnosih pokazala, da je politika koeksistence edina alternativa, ki se lahko zoperstavi vojni. Koča Popovič je v zvezi z dogodki v svetu izjavil, da se je jugoslovanska vlada, kot mnoge druge, zavedala nestabilnosti svetovnega položaja in je že prej večkrat opozarjala na dejstvo, da samo stara ugotovitev, da bi svetovni spopad bil samomor, ni zadostno jamstvo niti osnova trajnega miru, in je poudaril na slabost ravnotežja pri razdelitvi sveta na oborožene bloke. Dogodki na Srednjem vzhodu in na Madžarskem so potrdili takšno slabost in pokazala se je kriza tiste politike, ki je pripeljala do te nove napetosti.

Ko je govoril o napadu na Egipt, je Koča Popovič ugotovil, da so zastopniki napadalnih držav skušali z raznimi izgovori opravičiti ta napad, med drugim tudi s trditvijo, da je akcija potrebna, da bi se preprečil splošen spopad. «Toda, je poudaril Koča Popovič, mi vemo, da to ni res, temveč da prav vojna v Egiptu ogroža mir v svetu. Nemiren položaj se sedaj še bolj zaostruje, ker v določenih krogih napadalnih držav postavljajo nerazumne zahteve in pogoje, ki še bolj otežkočajo položaj in skušajo s krilaticami ideološkega značaja utrditi pozicijo, ki so jo hudo kompromitirali s svojimi nerazumljivimi akcijami».

Popovič je poudaril potrebo rešitve vprašanja Srednjega vzhoda in ugotovil, da bi bilo nesprejemljivo, da se s prisotnostjo tujih čet na egiptovskem ozemlju poskuša pritiskati na egiptovsko vlado. «Danes je bolj kot kdaj koli nedopustljivo, da se stori kar koli, ki ne bi bilo v skladu s popolno suverenostjo Egipta, žrtve napada. Problemi Alžira in Cipra spadajo v isto kategorijo. To so posledice ,ostankov kolonializma' in želje ,po hegemoniji velikih sil', o katerih je govoril predsednik tunizijske vlade Burgiba». Koča Popovič je poudaril, da je jugoslovanska vlada za rešitev teh vprašanj dajala načelno podporo zahtevam prebivalstva in hkrati upoštevala tudi zahteve stvarnosti v želji, da se ta vprašanja sporazumno rešijo. A pokazalo se je, da se vlade starih kolonialnih sistemov temu zoperstavljajo. Glede Cipra so dogodki v Egiptu razbili upravičenost argumentov Velike Britanije, da je Ciper potreben iz strateških razlogov. Prav ti dogodki so postavili osnovno vprašanje: strategija da, toda v službi katerih interesov in katere politike.

Glede Madžarske je Koča Popovič poudaril, da pojasnila, ki so jih dajale neposredno zainteresirane države, nikogar mogla zadovoljiti. «Vendarle bi mi želeli, in še vedno upamo, da se bo v tej državi povrnil mir in normalno življenje, kar bo dovolilo madžarskemu ljudstvu, da uresniči svoja zakonita stremljenja po narodni neodvisnosti in demokratizaciji družbenega in političnega življenja. Toda potrebno je, da določeni inozemski krogi prenehajo zlorabljati težave madžarskega ljudstva v propagandne namene in za svoje politične cilje, ki jih je težko spraviti v sklad z interesi miru». Popovič je poudaril, da Jugoslavija trdno veruje, da je na Madžarskem mogoča pozitivna evolucija. «Kajti v teku je proces readaptacije odnosov med Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami. To je postalo neobhodno potrebno in se razvija v smeri vzpostavitve odnosov medsebojnega spoštovanja neodvisnosti in sodelovanja na osnovah enakopravnosti, to je na načelih, ki so bila postavljena v jugoslovansko - sovjetski deklaraciji in v sovjetsko - poljskem sporazumu. Vse to potrjuje naše prepričanje, je poudaril Popovič, da vrnitev v staro stanje, to je na tako imenovani stalinizem, oziroma na stare režime, ni več mogoča razen v primeru resnega poslabšanja mednarodnih odnosov. Potrebno je samo razumeti, da so zahteve ljudskih množic omenjenih držav po narodni neodvisnosti in stvaritvi demokracije samo dve strani istega naprednega družbenega sistema».

Koča Popovič je opozoril na notranje slabosti blokov in na krizo, ki jo preživljajo nekateri vojaški pakti, ki so osnova blokovske politike. Vzrok temu je dejstvo, da ti pakti in ta politika niso več ustrezen inštrument za reševanje mednarodnih vprašanj. V zvezi s tem je Popovič opozoril na «teorije», po katerih dejstvo, da je splošna vojna vedno bolj neverjetna, daje možnost, da se prične «z lokalnimi akcijami». Rekel je, da so prav te tendence povzročile sedanjo krizo v mednarodnih odnosih. Primer Egipta je tragičen in poučen.

Poudarjajoč, da je koeksistenca in sodelovanje edino mogoča alternativa, da se lahko zoperstavi vojni, je Popovič izrazil prepričanje, da Jugoslavija ni edina, ki tako misli. V zvezi s tem je Popovič omenil podobno mnenje, ki so ga prikazali predstavniki ZDA Hoover, zastopnik Sovjetske zveze Šepilov in drugi. «Vemo, je poudaril Popovič, da besede često ne gredo vzporedno z dejanji. Toda prav tako vemo, da izjave postavljajo obveznosti in da je vse teže zanikati jih, v kolikor jih je več pozitivnih. Mi se zavedamo, da velike sile težko zapuščajo svoje pozicije in privilegije, čeprav jih splošen razvoj sili v to smer. Prav tako vemo, da tudi takrat, ko popuščajo samo formalno v duhu in zahtevah dobe, popuščajo tudi njenim imperativom». Popovič je dalje opozoril tudi na važnost ostalih vprašanj. Glede razorožitve je poudaril potrebo, da se sedaj zadnji sovjetski predlog skrbno prouči, in je poudaril potrebo zamenjave abstraktnih akcij s konkretnimi akcijami. Ob koncu je Popovič poudaril dejstvo, da so Združeni narodi iz zadnjih izkušenj izšli s povečano avtoriteto, ter je izrekel priznanje aktivni in pozitivni vlogi glavnega tajnika OZN Hammarskjoelda. Govor jugoslovanskega delegata so ostali delegati pozdravili z dolgim aplavzom.

Egiptovski delegat Favzi je izjavil, da bi morala OZN izvesti preiskavo o okoliščinah zarote, ki je privedla do tristranskega napada na Egipt, izreči svojo sodbo in priznati pravico Egipta do odškodnine za prizadejano škodo.

Favzi je poudaril, da sta Velika Britanija in Francija s svojim napadom na Egipt kršili načela, ki jih je Varnostni svet soglasno sprejel kot podlago za rešitev sueškega vprašanja.

Govorili so na kratko še kubanski, čilski, kostariški, salvadorski in indonezijski delegat, zatem pa je izraelski predstavnik Eban pozval skupščino, naj uvede preiskavo o položaju Židov v Egiptu. Odgovoril je Favzi, ki je pobijal trditve Ebana in seja je bila nato odložena.

Demonstracije v Albaniji

BEOGRAD, 29. — Kot poroča dopisnik AFP, se je v Beogradu razširila vest, da je pred kratkim prišlo v Albaniji do delavskih demonstracij, na katerih so delavci zahtevali drva in premog. Policija je intervenirala in tudi streljala ter ubila več demonstrantov; ubit je bil tudi neki češkoslovaški študent, ki je bil na turističnem potovanju v Albaniji.

Sprejemi ob prazniku FLRJ

BEOGRAD, 29. — Nocoj sta predsednik republike maršal Tito in njegova soproga priredila v zveznem izvršnem svetu sprejem ob dnevu republike. Sprejema se je udeležilo okrog 900 povabljencev.

MOSKVA, 29. — Ob priliki jugoslovanskega dneva republike je jugoslovanski poslanik v Moskvi Mićunović priredil sprejem, ki so se ga udeležili vsi voditelji tujih diplomatskih zastopništev v Moskvi ter številne sovjetske osebnosti med katerimi Hruščev, Bulganin, Molotov, Mikojan, Kaganovič, Žukov in Sokolovski ter številni ministri.

Bulganin, ki se je včeraj razgovarjal s francoskim poslanikom Dejeanom, je imel nocoj nov dolg razgovor z njim na tem sprejemu.

Kakor poročajo agencije, je Hruščev nagovoril dopisnika AFP takole: «Francozi, pridite, povedati vam hočem žlobno toda zabavno zgodbico. Eden oboli. Številni zdravniki se zberejo in diagnosticirajo: „vnetje kanala".»

RIM, 29. — Predsednik republike je poslal predsedniku Titu ob priliki državnega praznika FLRJ naslednji brzojav: «Ob obletnici državnega praznika Vam, gospod predsednik, v imenu svoje dežele in v svojem, pošiljam iskrene želje za boljšo bodočnost jugoslovanske republike in za Vašo osebno srečo. Giovanni Gronchi.»

Vlada je včeraj dobila zaupnico pri glasovanju o zunanji politiki

Zaupnica pa še ne pomeni, da je Fanfani opustil misel na ugodni trenutek - Zelo zapažen obisk podtajnika Vratuše v Rimu

(Od našega dopisnika)

RIM, 29. — Dokaj slabo se je danes v svojem govoru zagovarjal zunanji minister Martino, ko je pojasnjeval, zakaj se je italijanska delegacija v OZN vzdržala glasovanja proti takojšnjemu umiku Angležev in Francozov iz Egipta. Tudi sklicevanje na ameriško ocenitev resolucije je jalovo, kajti ZDA so glasovale zanjo. Martino je tudi poudaril, da delegacija ni glasovala brez vednosti vlade.

Seveda postavlja vsa ta zadeva v sumljivo luč tisto vnemo italijanske diplomacije, naj se vsi mednarodni spori rešujejo v okviru OZN. Zdi se namreč, da gre pri tem za lagodno skrivanje na oportunistične pozicije, kjer se je mogoče zateči k večkrat dvoumnemu vzdržanju. Anglija in Francija sta bili na zadnjem zasedanju glavne skupščine OZN na zatožni klopi in res nista vredni nikakega priznanja, še najmanj pa od Italije, ki sta ji s svojo zločinsko pustolovščino povzročili tako škodo, kot najbrž nobeni drugi državi razen Egiptu in — sebi.

Kljub kritikam s Trga Gesù ni bilo pričakovati, da bi pripadniki večinske stranke že sedaj pri tem glasovanju po poročilu zunanjega ministra glasovali proti vladi, to še tem manj, ker je prav več demokrščanskih senatorjev podpisalo resolucijo, ki odobrava delo vlade in o kateri se je glasovalo. Tako je vlada dobila zaupnico, saj je od 192 senatorjev glasovalo 110, proti 67, ostali pa so se vzdržali. Poleg koalicijskih strank so za vlado glasovali tudi Laurovi monarhisti. Proti so glasovali komunisti, socialisti ter levi neodvisni, Misini, monarhisti PNM ter nekateri neodvisni pa so se vzdržali.

Današnja zaupnica vladi pa ne pomeni, da je tudi med vlado in Trgom Gesù vse poravnano. Fanfani brzkone čaka na ugodni trenutek, trdno prepričan, da mu bodo predčasne volitve prinesle ponovni 18. april in pa stolček predsednika enobarvne vlade.

V poslanski zbornici je govoril minister Taviani o stanju italijanske vojske. Medtem je tudi zanikal govorice o koncentraciji jugoslovanskih čet na italijanski meji.

Pred vodstvom PSI je danes Nenni prečital svoje poročilo, ki ga bo imel na prihodnjem kongresu. V poročilu je zlasti opazna odpoved sporazuma s KPI o posvetovanju. Vendar pa Nenni sugerira izmenjavo informacij in mnenj s komunisti izven vsakega pakta. Nekoliko čudno se tudi sliši, ko Nenni zavrača bloke in se zavzema za nevtralistično politiko, vendar pa dopušča atlantski pakt, ki mu priznava obrambni značaj.

Čeprav je prispel podtajnik v predsedstvu zveznega izvršnega sveta FLRJ dr. Anton Vratuša v Rim na zasebni obisk, je vendar njegova navzočnost v Rimu zelo opazna. Vratuša je imel tudi razgovore z raznimi političnimi in vladnimi osebnostmi, tako na pr. s podtajnikoma Folchijem in Bozzijem. Udeležil se je tudi sprejema na veleposlaništvu za jugoslovanski državni praznik. Domneva se, da spadajo njegovi razgovori v okvir izboljševanja odnosov med obema sosednima državama. To izboljševanje odnosov je zlasti v sedanjem mednarodnem položaju še toliko bolj važno in koristno za obe državi in seveda za splošni mir. Zelo verjetno pa je obisk Vratuše v Rimu tudi v zvezi z izvajanjem Memoranduma kakor sploh s položajem Slovencev v Italiji.

A. P.

Zahteve delavskega sveta pri pogajanjih z vlado

Kadarjeve izjave «Pravdi» - Število beguncev v Avstriji znaša že 96.000 - Hammarskjoeld zahteva še 10 milijonov dolarjev pomoči zanje - Ana Kethly obtožuje radio «Svobodna Evropa»

BUDIMPEŠTA, 29. — Tudi danes so bila pogajanja med predsednikom vlade Janošem Kadarjem in voditelji osrednjega delavskega sveta za mesto Budimpešto. Izid pogajanj še ni znan. Znano pa je, da so na svojem današnjem sestanku pred pogajanji predstavniki sveta sklenili postaviti naslednje tri zahteve vladi:

1. osebni sestanek med Nagyjem in voditelji delavskega sveta,
2. delavski sveti se morajo ustanoviti na vseh sektorjih in ne samo v tovarnah in rudnikih kot pristaja Kadar in
3. lastni delavski tisk.

Te zahteve pa predstavljajo komaj prvi korak, ker delavski svet zahteva še nadalje izpolnitev onih zahtev, ki jih je postavil 15. t. m., med katerimi je tudi: umik sovjetskih čet, svobodne volitve in vlado z Nagyjem na čelu. Zastopniki delavskega sveta trdijo, da predstavljajo «zadnji zakoniti organizem, ki lahko reši položaj sicer bo prišlo do spontane stavke v vsej državi in mi ne bomo mogli več kontrolirati delavstva».

Včeraj se je raznesla vest, da je v Budimpešti Malenkov, toda danes je to vest zanikal v Moskvi zastopnik ministrstva za zunanje zadeve, kar pa še ne izključuje možnosti, da je Malenkov res v Budimpešti, ker je danes Madžarska tako rekoč pod mikroskopom svetovne javnosti in je vladi SZ mnogo na tem, da njen član direktno nadzoruje tamkajšnji razvoj, ki je še daleč od normalnega zlasti po deportaciji Nagyja.

Današnja «Pravda» objavlja Kadarjeve izjave njenemu dopisniku. Kadar je med drugim dejal, da je bila odločitev glede pomoči sovjetskih čet zelo težavna, tako za madžarsko kakor tudi za sovjetsko vlado. «Zelo dobro smo vedeli, da bo sovražna propaganda to pomoč izkoristila, da bi obtožila Sovjetsko zvezo vmešavanja v notranje zadeve naše države. Kar zadeva sovjetsko vlado pa niso bile važne samo človeške in materialne žrtve, ki jih je morala doprinesti, temveč tudi moralna odgovornost, ki jo je morala prevzeti,» je dejal Kadar.

Ko je govoril o tem, kaj bi se zgodilo, če sovjetske čete ne bi pomagale, je Kadar dejal: «Popolnoma je jasno, da bi samo en dan nato, ko bi kontrarevolucija zmagala, vojaško posegle vmes tudi druge države. To ni težko razumeti. Zaradi tega je bila pomoč ZSSR Madžarski učinkovita tudi glede drugih držav, ker je odstranila vojno nevarnost.» Kadar je dalje dejal, da je inozemski tisk mnogo pisal o prihodu na Madžarsko generalnega tajnika OZN Hammarskjoelda in opazovalcev OZN. «Zakaj nismo pristali na to ponudbo? Iz juridičnih razlogov. Prekinitev ognja na dan 30. oktobra je spoštovala samo ena stran. Kontrarevolucionarji namreč niso prenehali s streljanjem. Še več, oni so povečali prelivanje krvi in barbarska dejanja. Toda ko se jim je odgovorilo z ognjem, ko so bili postavljeni tako rekoč ob zid, so imeli vsi pozivi kontrarevolucionarjev en sam refren: «Vztrajajte, ameriške čete se približujejo! Vztrajajte, čete OZN se približujejo.» Na ta način je v glavah mnogih ljudi izginila razlika med ameriškimi četami in med četami OZN. Bilo bi torej dovolj, če bi prišel eden ali drug predstavnik na Madžarsko, da bi na ta način sejal nemir pri nekaterih ljudeh. Nekateri elementi bi se bili lahko uprli polaganju orožja in to bi pomenilo korak nazaj. Po drugi strani pa obstaja vprašanje, zakaj bi bili potrebni opazovalci v trenutku, ko je bilo v državi nad 600 inozemskih novinarjev? Oni so videli vse in nič jim ni ostalo skrito.» Je neprepričljivo razlagal odklanjanje prihoda Hammarskjoelda, ki nima nobenega opravka s četami OZN.

O sedanjem položaju je Kadar dejal, da je še mnogo ovir na poti do dosege vladnih smotrov. Toda vlada je trdno odločena odstraniti vse, kar ovira konsolidacijo. «Okrog nas so še večno kontrarevolucionarji in ljudje, ki so trenutno dezorientirani in med katerimi je največ izobražencev. Oni so pod raznimi vplivi, zato postavljaju politične in gospodarske zahteve, ki našo konsolidacijo ovirajo. Mi pa bomo dokazali njihovo napako. Po izkušnjah Nagyjeve vlade vemo, kako se končajo zahteve kontrarevolucionarjev. Najprej zahtevajo odstranitev enega ministra in ko je ta odstranjen z oblasti zahtevajo odstranitev drugega in temu ni ne konca ne kraja,» je rekel Kadar. Končno je izjavil, da mednarodna reakcija širi o njegovi vladi mnogo absurdnih glasov, toda nihče ni mogel reči, da je njegova vlada — vlada bankirjev in latifundistov.

Še vedno se v Budimpešti govori o deportacijah v Sovjetsko zvezo. Z Dunaja poročajo, da znaša število deportirancev okrog 37.000. Tudi dotok beguncev v Avstrijo še ni prenehal. Z današnjim dnem jih je baje že 96.000.

Socialdemokratska voditeljica Ana Kethly, ki je prišla iz Amerike v Bruselj, je dejala, da ni še prejela nobene vesti od Nagyja in njegovih tovarišev, med katerimi so tudi njeni zelo dobri prijatelji. Po njenem mnenju so Nagyja in njegove tovariše odpeljali v Sovjetsko zvezo, ne pa v Romunijo. Poudarila je dalje, da je Nagyjeva vlada, s katero je tudi ona pristala sodelovati, imela v programu razpustitev ogromnega birokratskega aparata, pogajanja za odhod sovjetskih čet in pripravo za svobodne in demokratične volitve. To je bila — po njenem mnenju — resnično demokratična vlada in kdor govori o kontrarevoluciji in belem terorju, to vlado samo obrekuje. Glede Mindszentyja je rekla, da ni sodeloval pri uporu, ker je bil tedaj še v zaporu. Po njenem mnenju so revolucijo napravili komunistični pisatelji, študenti iz vrst delavskega razreda, ki so bili zagrenjeni zaradi «sovjetskega komunističnega zatiranja». Potem pa so se ljudstvu pridružili še vojaki in policija. Nato je Ana Kethly ostro napadla radio *«Svobodna Evropa»* in poudarila, da je ta ustanova kriva za to, ker je vlivala upornikom upanje, da jim bo Zahod priskočil na pomoč in ker je ta radio poročal tudi že prej izmišljene stvari na račun nekaterih ljudi, ki so jih nato v rakošijevskih zaporih mučili.

Generalni tajnik OZN Hammarskjoeld je skupaj z visokim komisarjem za begunce J. Readom pozval članice OZN in specializirane ustanove OZN, naj nujno prispevajo za madžarske begunce, ker je zaradi velikega števila potrebno še 10 milijonov dolarjev poleg onih 6,530.000 dolarjev, ki so bili prvotno določeni kot najmanjša vsota za 20.000 beguncev v Avstriji za dobo šestih mesecev. Jugoslovanska vlada je doslej odpremila 500 ton riža, ki je že prispel na Madžarsko, na poti pa je: 100 ton fižola, 50 ton mila, 1.000 ton cementa, 20.000 kv. metrov stekla za okna, 5.000 kub. metrov drv za kurjavo, 250 kub. metrov rezanega stavbnega lesa in okrog 26.000 kv. metrov plošč lesonita. Poleg tega pa so posamezni okraji — po nepopolnih podatkih — darovali obmejnim madžarskim okrajem raznega blaga v vrednosti 30 milijonov dinarjev.

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 11,2, najnižja 7,2, zračni tlak 999,7 raste, veter 46 km, s sunki 82 km na uro, vlaga 54 odst., nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 11,8.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, PETEK, 30. novembra
Andrej, ap., Hrabroslav
Sonce vzide ob 7.24 in zatone ob 16.24. Dolžina dneva 9.00. Luna vzide ob 5.21 in zatone ob 15.08.
Jutri, SOBOTA, 1. decembra
Eligij, šk., Božena

Odkrita beseda

Zasedanje tržaške pokrajinske gospodarske konzulte predstavlja nekaj novega v povojni zgodovini tržaškega javnega življenja, saj je prvikrat najvišji tržaški gospodarski organ jasno in odločno izrazil svojo nevoljo zaradi nezanimanja in zavlačevanja odgovornih rimskih gospodarskih in političnih oblasti. Prvikrat se je zgodilo, da se ni skušalo s frazami zakriti perečih vprašanj, temveč je bila izrečena odkrita beseda, kje leže vzroki za sedanjo vedno ostrejšo gospodarsko krizo.

Formalni vzrok za ta izredno ostri protest predstavlja nezainteresiranost rimskih organov za tržaška vprašanja, pri čemer gredo vladni predstavniki tako daleč, da pozabljajo na osnovna pravila lepega vedenja. Resnični vzrok pa je mnogo globlji, saj Trst preživlja vedno hujšo krizo in se od dneva, ko se je vrnila italijanska uprava, rešitev perečih vprašanj odlaga iz dneva v dan, sedaj pa o njih Rim niti razpravljati noče več.

Pred tremi dnevi so protestirali predstavniki industrijcev, spediterjev, trgovcev na veliko in na drobno, obrtnikov — skratka predstavniki velikega in malega tržaškega kapitala, ki kljub vsemu v svojih vsakodnevnih osebnih potrebah niso novečini prizadeti. Ce pa so bili celo ti krogi prisiljeni protestirati, lahko zaključimo, da je položaj tržaških delavcev in uradnikov postal do skrajnosti težak in da tržaškemu prebivalstvu grozi stalno večja skrb za jutrišnji dan.

Tržačani niso nikoli zahtevali čudežnih ukrepov, ki bi čez noč rešili vsa vprašanja. Trst pa ima pravico zahtevati, da vladni krogi uresničijo vsaj del obljub, glede katerih so bili tako širokogrudni vsi predstavniki, ki so v zadnjem času prišli v naše mesto.

Trst lahko upravičeno zahteva, da vlada jasno pove, kaj namerava narediti v korist tržaškega gospodarstva in kaj ni v njenih namerah.

Tu je vsaka diskusija «Italija» in «anti-Italija» odveč, saj se skuša s takim razpravljanjem samo razdrobiti enotnost in prikriti mahinacije tistih krogov, ki so v mnogočem krivi za sedanje stanje.

Že dve leti se govori o načrtu v korist tržaškega gospodarstva, katerega naj bi sestavljala posebna podkomisija predsedstva vlade in ki naj sestavlja skupek ukrepov, zakonov, carinskih in finančnih olajšav ter vladnih prispevkov, s pomočjo katerih bi se lahko vrnila Trstu tradicionalna vloga in postavilo tržaško gospodarstvo na zdrave temelje.

Vse kaže, da so osrednji organi pozabili na svoje obljube in da je tudi osnutek omenjenega načrta zaspal kot stari nepotrebni papir v predalu kakega rimskega uradnika.

Proti takemu stanju so pred tremi dnevi protestirali gospodarski predstavniki. Taki politiki se mora upreti vse tržaško prebivalstvo, saj praksa dokazuje, da se z moledovanjem nič ne doseže in da so edino učinkoviti odločni ukrepi, katere podpira vse prebivalstvo.

S. B.

Promet z Madžarsko

Tržaška gospodarska agencija ASTRA poroča, da se postopoma obnavljajo železniške zveze z Madžarsko, ki so bile dalj časa prekinjene. Istočasno se pričenja tudi pošiljati blago madžarskega izvora, ki je ležalo v skladiščih proti prekomorskim deželam, odnosno blago iz prekomorskih dežel proti Madžarski.

Služba «Telex»

Direkcija pošte in telegrafa obvešča, da bo od 1. decembra uvedena služba «Telex» s Francijo, Holandsko, Anglijo, Švico, Belgijo in Združenimi državami Amerike.

Zveza z Avstrijo pa bo preko Milana uvedena od 3. decembra.

ODGOVOR RAVNATELJSTVA CRDA TOVARNIŠKIM ODBOROM

Osrednje ravnateljstvo je sprejelo vrsto zahtev delavstva ladjedelnic

Proučili bodo tudi vprašanje izplačila celotne božične nagrade brez odtegnitve izplačanih predujmov

Včeraj so se člani koordinacijskega odbora tovarniških odborov struje CGIL v obratih CRDA v Trstu in Miljah sestali s člani ravnateljstva CRDA, da bi dobili odgovor na svoje zahteve. Tovarniški odbori so postavili kar 20 zahtev in ravnateljstvo jim je delno ugodilo. Tako so zahtevali, naj ravnateljstvo zviša prispevek za razdeljevanje božičnih paketov otrokom delavcev. Ravnateljstvo je priznalo 50 odst. poviška svojega prispevka, in sicer od 250.000 na 375.000 lir. Na zahtevo, da je treba subakordnim delavcem priznati nadomestilo za izgube, ki so jih utrpeli v začetku leta zaradi spremembe akordnih tarif, je ravnateljstvo odgovorilo, da bo to stvar uredilo, kakor hitro dobi seznam teh delavcev. Nadalje bo ravnateljstvo priznalo veljavnost opravičil, ki jih izdaja INAM za zdravniške preglede delavcem med delovnim urnikom.

Glede posebne doklade za nevarna in zdravju škodljiva dela pri dokončavanju ladij je osrednje ravnateljstvo odgovorilo, da jo prizna, če se ravnateljstvo ladjedelnice Sv. Marka s tem strinja. Glede uveljavljenja nove pogodbe za kovinarje od 10. marca dalje z ustrezno ureditvijo vseh doklad odpuščenim delavcem je ravnateljstvo odgovorilo, da je že dalo navodila, da se pogodba uveljavi od omenjenega datuma dalje. Na zahtevo, da se raztegne tudi v Trst zvišanje doklade za menzo v višini 18 lir na dan, glede česar so se že sporazumeli v Tržiču, je ravnateljstvo izročilo predstavnikom delavcev prepis omenjenega sporazuma, ki ga bodo proučili. Ravnateljstvo je prav tako obljubilo, da bo izplačalo božično nagrado že v četrtek namesto v petek, če bo knjigovodstvo dopuščalo. Nadalje bo ravnateljstvo proučilo zahtevo po izplačilu celotne božične nagrade, ne da bi pri tem odtegnili predujme, ki so jih dali delavcem ob veliki noči in za veliki šmaren. Ravnateljstvo si je tudi pridržalo proučitev vprašanja plačila dneva pred božičem in Novim letom. Glede izplačila doklade za zdravju škodljiva dela tudi na plačanih dopustih in na božični nagradi je ravnateljstvo odgovorilo, da mora stvar še proučiti, da bo pa v kratkem povedalo svoje mnenje. Nič konkretnega ni ravnateljstvo odgovorilo delavcem glede izboljšanja raznih nagrad in poviškov za zasluge.

Ravnateljstvo proučuje tudi ukinitev pogodb za zaposlitev delavcev na določen rok. Če ne bo upravnih težkoč, bo ravnateljstvo tudi ugodilo posebni zahtevi po izdajanju posebnih listkov, na katerih bodo podrobno obrazloženi akordni dodatki z odstotki zaslužka tudi za delavce, ki dobivajo nagrade. Kar se tiče ladjedelnice Sv. Roka so potrdili, da ostane v sklopu CRDA ter da bodo napeli vse sile, da ji zagotovijo tudi naročila. V kratkem bodo odgovorili tudi na zahtevo delavcev Sv. Marka po prehodu iz ene kategorije v drugo. Vprašanje poviška akordnih dodatkov električnih varilcev, ki so zaposleni pri opremljanju ladij in v ladjedelniški kovačnici, lahko reši ravnateljstvo ladjedelnice same. Končno bo ravnateljstvo v kratkem tudi odgovorilo na zahtevo delavcev, ki stanujejo na Sprehajališču sv. Andreja, da bi lahko prihajali v ladjedelnico skozi vhod št. 3.

Predlog svetovalcev KP

Komunistična skupina v tržaškem občinskem svetu je predložila odboru resolucijo, o kateri naj bi razpravljal občinski svet v torek na prihodnji seji. V resoluciji se poudarja poročilo predsednika tržaške trgovinske zbornice o tržaškem gospodarskem položaju in se ugotavlja, da je prišlo do takega stanja zato, ker ne obstaja organski načrt obnove tržaškega gospodarstva. Ugotavlja se, da so bili zaman vsi pozivi, katere je tudi občinski svet soglasno naslovil vladi in da se položaj stalno slabša.

Zaradi tega se v resoluciji predlaga, da bi občinski svet podprl zahtevo trgovinske zbornice o takojšnjem sestanku s predsednikom vlade Segnijem in da bi se delegaciji gospodarskih predstavnikov pridružila tudi delegacija občinskega sveta. Na ta način bi bil zastopan celoten Trst, ki bi tako opozoril vlado na njene dolžnosti do mesta, ki se bori v izredno tragičnih gospodarskih pogojih.

ŠTEVILO PODJETIJ, KI SO NAPOVEDALA STEČAJ NARAŠČA

VZROKI, KI SO DOVEDLI DO STEČAJA GRADBENEGA PODJETJA «E. MAIONICA»

Glavni vzrok je gradnja nebotičnika v Ul. Carducci, pri katerem je podjetje imelo prvo zgubo že pri kopanju temeljev

Te dni je bil napovedan stečaj gradbenega podjetja «Enrico Maionica». Zadeva je že v rokah sodnika, ki je določil, da bo 31. januarja prihodnjega leta prva razprava, na kateri bodo proučili pasivno bilanco podjetja.

Stečaj tega podjetja je povzročil v mestu mnogo različnih komentarjev. Toda vsi se sprašujejo, kako je mogoče, da je tako resno gradbeno podjetje, ki je sezidalo že toliko hiš, napovedalo stečaj prav sedaj, ko je zidalo eno največjih hiš v mestu, in sicer nebotičnik na vogalu Ulice Carducci z Ulico Milano.

Po nekaterih vesteh naj bi primanjkljaj podjetja pri zidanju tega nebotičnika znašal okrog 100 milijonov lir. Drugi pa govorijo, da gre za mnogo večjo vsoto. Kakšen je dejanski primanjkljaj podjetja nam ni znano, dejstvo pa je, da je tako veliko gradbeno podjetje napovedalo stečaj in da je sedaj ostalo brez dela nad 50 delavcev in uradnikov. Zato skušajmo poiskati vzroke, ki so spravili na boben to podjetje.

Prvi vzrok je zidanje nebotičnika. Toda dvomimo, da so se lastniki podjetja, ki imajo stare izkušnje na tem področju, prevarili v proračunih oziroma pri izračunavanju vseh stroškov za zidanje nebotičnika. Po govoricah, ki krožijo po mestu in po nekaterih sporih, ki jih je imelo podjetje z nadzornimi organi, je podjetje naletelo na težave in na milijonsko izgubo že pri kopanju temeljev. Podjetje je napravilo načrt za zidanje 18-nadstropnega nebotičnika. Pristojni tehnični uradi so jim baje obljubili, da bo načrt sprejet. Tako je podjetje začelo kopati temelje za 18-nadstropno hišo. Že pri kopanju temeljev so naleteli na neštete tehnične ovire, na vodo itd., da so bili za ta dela stroški večji kot so jih predvidevali. Ko pa so napravili temelje, so jim sporočili, da je bil sprejet načrt samo za 14-nadstropno hišo. Razumljivo je, da je bilo to za podjetje hud udarec, ker so bili proračuni napravljeni za 18 nadstropij. Toda podjetje je kljub temu nadaljevalo z delom. Ko so prišli do 13. nadstropja, so jim nadzorne oblasti ustavile delo, da «dokončno» odločijo višino hiše. Tudi ta suspenzija je povzročila podjetju znatno denarno škodo.

To pa ni še dovolj. Podjetje je naročilo tovarni «Kraftmetal» izdelavo kovinskih oken in vrat. Potem ko je plačalo tovarni 21 milijonov lir predujma, je tovarna ustavila obratovanje in napovedala stečaj. Po sodni razpravi in razdelitvi vrednosti tovarne med upnike, je podjetje «Maionica» dobilo nazaj samo 9 milijonov lir. To pomeni, da je izgubilo 12 milijonov lir. Če upoštevamo vse to in še izgubo, ki jo je imelo podjetje zaradi zavlačevanja z delom, ki so ga povzročile omenjene težave, potem res ni čudno, da je napovedalo stečaj. Iz vsega tega pa sledi, da so delali podjetju največje težave nadzorni organi.

Naj bo kakor koli, dejstvo je, da je šlo na boben eno od največjih gradbenih podjetij v mestu in da je sedaj ostalo brez dela nad 50 delavcev in uradnikov. Kdo bo plačal vso to ogromno gospodarsko škodo? Ali ne bi bilo dobro, da bi vsaj enkrat povedali, kdo je odgovoren za ta stečaj in tudi za ostale stečaje industrijskih podjetij, kot na primer «Kraftmetal» in «Tržaške steklarne»?

NENADEN ODHOD PREDSTAVNIKOV INAM V RIM

Razburjenje med zdravniki zaradi odstopa dr. Petronia

Pričakujejo, da bosta dr. Benassi in Gianni Giuricin v Rimu razpravljala o prosti izbiri zdravnika

Sinoči sta nenadoma odpotovala v Rim predsednik pokrajinskega sveta INAM Gianni Giuricin in ravnatelj INAM dr. Benassi, ki ju je nujno pozvalo osrednje ravnateljstvo INAM v Rimu. Razgovarjala se bosta s predsednikom zavoda dr. Petrillijem.

Vse kaže, da so ju pozvali v Rim zaradi vprašanja proste izbire zdravnika, o katerem se toliko razpravlja v Trstu. Možno pa je, da je vplivala na nenadni odhod Giuricina in Benassija tudi vest o odstopu profesorja Petronia, o čemer smo že včeraj na kratko poročali. Ta vest je zelo razburila zavarovance in povzročila tudi precej vznemirjenja med zdravniki, ki so zaposleni pri bolniški blagajni. Zato bo morda odstop prof. Petronia končno le premaknil z mrtve točke vprašanje proste izbire zdravnika, za katero se zavzema večina zavarovancev. Nerazumljivo je namreč, zakaj v Trstu zavlačujejo rešitev tega vprašanja, ko pa velja prosta izbira zdravnika v ostalih italijanskih pokrajinah z redkimi izjemami že skoraj deset let.

Ravnateljstvo INAM sicer namerava ublažiti posledice velikega navala zavarovancev pri posameznih zdravnikih s tem, da bi nekoliko povečalo število zdravnikov, kar pa bi bila le kaplja v vodo, ker gre predvsem za sistem. Gneča pred raznimi ambulantami INAM se je že povečala, odkar imajo pravico do zdravstvenih uslug tudi upokojenci, ki zaradi svoje starosti še bolj pogosto potrebujejo zdravniško pomoč. Statistika namreč kaže, da je bilo prve dni novembra vpisanih pri INAM 152.386 oseb, pri čemer so seveda všteti tudi svojci zavarovancev. Za to ogromno število zavarovancev je treba bolje poskrbeti ter jim omogočiti, da sami izbirajo tiste zdravnike, katerim najbolj zaupajo. Upajmo, da bodo v rimskih razgovorih sklenili glede tega končno kaj konkretnega.

S predvčerajšnjega sprejema na generalnem konzulatu FLRJ v Trstu ob jugoslovanskem državnem prazniku: Generalni konzul Mitja Vošnjak s soprogo v razgovoru z vladnim generalnim komisarjem dr. Palamaro.

Na uradu za delo razgovori o položaju v Tržaški steklarni

Včeraj sta se sindikalista nove Delavske zbornice CGIL Arturo Calabria in Cattonar razgovarjala z ravnateljem deželnega urada za delo dr. Carillom o položaju, ki je nastal zaradi stečaja Tržaške steklarne. Dr. Carillo je obljubil, da se bo za stvar pozanimal in posredoval na pristojnih mestih.

Žrtev burje

Zvečer okoli 19. ure se je z rešilnim avtom pripeljal v bolnišnico 58-letni Ivan Božič s Proseka št. 381, kateremu so po izpranju rane na palcu leve roke odslovili s priporočilom 7 do 8 dni počitka.

Božič je pojasnil, da je bil zaposlen v skladišču pivovarne Dreher na Proseku, kjer je okoli 17. ure peljal samokolnico. Naenkrat pa ga je sunek burje zamajal, pri čemer mu je ročaj samokolnice stisnil prst ob železna vrata.

Nezgoda na delu

Krivdo za nezgodo, ki se je včeraj popoldne pripetila 46-letnemu Jakobu Šramlu iz Ul. Carpineto med delom v livarni Ilva, je treba iskati v nepazljivosti delavcev in le sreči se je treba zahvaliti, da se je zadeva končala brez hujših posledic.

Šramel je namreč držal kos železa, katerega je njegov 29-letni delovni tovariš rezal s plamenom. Oba pa sta stala preblizu neke mine in nepričakovano je ta eksplodirala ter Šramla razmeroma hudo ranila.

Z lambreto trčil v žensko

Ko se je 30-letni Nicolo Zovi z Jeričljevega trga včeraj okoli pol šestih popoldne vozil s svojo lambreto po Istrski cesti, je blizu stavbe št. 3 pocrl na tla, kamor je tudi sam padel, 51-letno Ivanko Kotnič z Istrske ceste, ki je hotela iti na nasprotni pločnik.

Oba so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico in medtem ko so Zovija po zdravniški pomoči odslovili, so žensko zaradi verjetnih kostnih poškodb na roki in udarcev na kolenih sprejeli s prognozo okrevanja v 20 ali 30 dneh na ortopedskem oddelku.

ŠE O NEZNOSNIH RAZMERAH NA ŠOLI PRI SV. IVANU

V ŠOLI NAJ SE UPOŠTEVA TUDI MORALNA PLAT VZGOJE!

Kritično pismo očeta ene od učenk nižje trgovske šole pri Sv. Ivanu – Kaj namerava ukreniti šolsko skrbništvo?

Od očeta ene izmed učenk, ki obiskuje nižjo trgovsko šolo pri Sv. Ivanu, smo prejeli pismo, ki zasluži vso pozornost pristojnih organov, predvsem pa šolskega skrbništva. Pismo objavljamo v celoti — v prepričanju, da bo šolsko skrbništvo preiskalo in ugotovilo ali so trditve, ki jih pismo navaja, točne in resnične ter izsledkom tudi primerno ukrepalo. Problem ni nov in se čudimo, kako da še ni bil rešen, saj je bilo v zvezi z razmerami na tej šoli že precej govora in je o njih tudi naš dnevnik poročal v članku dne 31. oktobra pod naslovom «Pritožbe zaradi neznosnih razmer na slovenski šoli pri Sv. Ivanu». Menimo, da je skrajni čas, da se vprašanje, ki ga ponovno načenja pisec tega pisma, dokončno reši, kajti v nasprotnem primeru ne bomo mogli nezanimanja šolskega skrbništva tolmačiti drugače kot s tem, da je šolskemu skrbništvu tak položaj pogodu in da šolsko skrbništvo zasleduje točno določen cilj...

Pismo pravi:

«Primorski dnevnik» je pred časom objavil članek, v katerem je ožigosal razmere na šoli pri Sv. Ivanu, predvsem na nižji trgovski. Kot oče ene od učenk, ki obiskujejo to šolo, ugotavljam, da se razmere niso v ničemer spremenile in postaja položaj iz dneva v dan slabši.

Ne bi hotel ponovno navajati številk o ploščini in prostornini razreda, o razdalji med klopmi in okni oz. radiatorji, o razdalji med tablo in učenci, vse to je bilo že objavljeno in ni potrebno, da to ponavljam. Omejiti se hočem na vprašanje, ki me zaskrblja kot očeta — in prepričan sem, da se s tem strinjajo vsi starši, ki imajo svoje otroke v tej šoli.

Otroci, ki obiskujejo to šolo, so v letih, ko se spreminjajo iz deklic in dečkov v mladenke in mladeniče. Starši vedo, da so to leta, ki zahtevajo pri vzgoji otrok največjo pozornost in se temu primerno ravnajo. Toda kaj pomaga ta vzgoja, ko pa pride v šoli, v razredu, kjer bi morali to najprej upoštevati, do raznih — v sedanjih razmerah sicer človeško povsem razumljivih — «dogodivščin», ki prevzamejo prizadete učence in učenke. Vsi sedijo skupaj v klopi. Ko jih učitelj pokliče pred tablo, se drenjajo preko kolen enih in drugih, kar daje pubertetnikom možnost, da se «postavijo». Kako se «postavljajo», vedo najbolj učenke, in gotovo tudi učitelji, kajti dvomim, da bi take «dogodivščine» ne opazili.

Ne da bi hotel še nadalje govoriti o tem vprašanju, ki me kot očeta resno zaskrbljuje, kajti posledice razmer v šoli, se občutijo — žal — tudi doma. Napisal sem teh nekaj vrstic z namenom, da z njimi javno opozorim pristojne oblasti tudi na moralno plat vse zadeve, kajti v šoli ne gre samo za učenje, temveč tudi za vzgojo. Mislim, da bi odločna preiskava v tej smeri doprinesla, da se razmere enkrat za vselej uredijo, kar bi bilo prav gotovo ne samo v interesu učencev, temveč tudi prizadetih staršev.

Prizadeti oče

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. novembra 1956 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo je 18 oseb, poroke pa so bile 3.

POROČILI SO SE: težak Bruno Andreassich in gospodinja Jolanda Stok, težak Carlo Campanialli in gospodinja Aurelia Lavaroni, kmet Antonio Delbello in gospodinja Remigia Damiani.

UMRLI SO: 74-letna Anna Quarantotto, 69-letni Pietro Napoletano, 64-letna Anna Terzon por. Marion, 62-letni Mario Grassi, 69-letni Ferdinando Fanfani, 76-letna Maria Sturman por. Bottoso, 74-letna Berta Tschurtchentaler, 65-letna Ivanka Frank por. Zbogar, 87-letni Salvatore Li Gambi, 55-letni Oreste Saden, 74-letni Vincenzo Tagliente, 50-letni Ettore Larniani, 58-letni Matteo Geissa, 85-letna Carla Qintavalle vd. Depace, 80-letni Francesco Antoni, 59-letni Giovanni Rustia, 59-letna Maria Hecht, 62-letna Ana Kovačevič vd. Filippi.

PREDVČERAJŠNJIM 9. REDNI OBČNI ZBOR SVETOIVANSKEGA DRUŠTVA

Prosvetno društvo «S. Škamperle» položilo obračun svojega delovanja

Kakor je bilo napovedano, je predsinočnjim na svojem 9. rednem občnem zboru prosvetno društvo «S. Škamperle» pri Sv. Ivanu položilo obračun svojega uspešnega delovanja. Takoj ob otvoritvi je prisotne pozdravil v imenu Prosvetne zveze dr. Mikuletič ter želel občnemu zboru plodno delo in še večjih uspehov prosvetnemu društvu. Nato je predsednik društva podal predsedniško poročilo, iz katerega je razvidno, da si pri Sv. Ivanu marljivo prizadevajo za dvig kulture med najširšimi sloji, čeprav pri tem skoraj nimajo opore številnih intelektualcev pri Sv. Ivanu. Glede teh je predsednik dejal: «Nočemo trditi, da morajo delovati prav v okviru tega ali onega društva, a najostreje moramo obsoditi one, ki z raznimi opravičili ignorirajo plemenite napore redkih prosvetnih delavcev. Pri Sv. Ivanu imamo nad 40 akademikov ali izobražencev z veliko maturo, toda velika večina ne deluje niti pri nas niti pri kakem drugem prosvetnem združenju.» Kljub temu pa prosvetno društvo beleži precejšnje uspehe. Zato gre zasluga vsem odbornikom ter delovnim članom, zlasti pa mladini, ki se je z velikovnemo prijela dela.

Zelo izčrpno je bilo tajniško poročilo. Prosvetno društvo pri Sv. Ivanu šteje danes 183 članov; v preteklem poslovnem letu je društveni odbor imel 45 rednih sej. Od samega začetka, zlasti odkar je društvo dobilo nove prostore, so razširili svoje delovanje na razne odseke: pevski zbor, športni odsek, dramski odsek, prireditveni odsek in knjižnica. Zelo razveseljivo je dejstvo, da v teh odsekih deluje predvsem mladina. Pevski zbor, ki se je ob otvoritvi prosvetnega doma predstavil v zares velikem številu, je zadnje čase preživljal krizo, a stanje se zdaj spet zboljšuje. V preteklem letu je zbor imel več nastopov v radiu in na raznih proslavah ter prireditvah. Zdaj se pripravlja na Gregorčičevo proslavo in na kulturni večer, ki ga društvo namerava prirediti v januarju.

Precej aktiven je športni odsek, v katerem se mladinci stalno udejstvujejo v namiznem tenisu, odbojki in šahu. Mladinci so v preteklem letu zelo pogrešali telovadbo. Ob zaključku občnega zbora pa je predstavnik SPZ prinesel veselo novico, da je tudi to vprašanje rešeno in da bodo s prihodnjim tednom začele redne telovadne vaje.

Precej težav pri svojem delovanju je imela dramska družina zaradi pomanjkanja oseb, ki naj bi prevzele razne vloge, tako da jim je uspelo postaviti na oder le eno igro. Trenutno vadijo enodejanko, ki jo nameravajo uprizoriti v januarju. Med diskusijo, ki je sledila raznim poročilom, so prisotni z začudenjem in ogorčenjem zvedeli, da nekateri profesorji v slovenskih srednjih šolah izvajajo pritisk na dijake, ki se udejstvujejo in delujejo pri naših prosvetnih društvih. Ker je zadeva zelo resna, se bomo k tej stvari še vrnili in o tem podrobneje poročali.

Poleg kulturnega, vzgojnega in športnega udejstvovanja je potrebno, da društvo nudi svojim članom tudi razvedrilo in zabavo, to je, da razvija družabnost. Zato so pri Sv. Ivanu ustanovili tudi prireditveni odsek. Priredili so izlet k Belopeškim jezerom, miklavževanje, ki je bilo združeno s praznovanjem obletnice društvenega pevovodje prof. Vrabca, silvestrovanje, ki je ostalo vsem v prijetnem spominu ter nekaj drugih prireditev, zabavnih večerov itd. Ta panoga društvenega delovanja pa je povezana s stroški, napori ter raznimi zaprekami, ki jih postavljajo oblasti z neštetimi predpisi in zakoni.

Zavedajoč se svojih nalog se je prosvetno društvo zanimalo tudi za narodnoobrambna vprašanja in je v ta namen vsakikrat energično nastopilo, tako pri vprašanju toponomastike, kakor pri namestitvi italijanske pomočnice v slovenskem vrtcu.

Omeniti je treba še knjižnico, ki jo urejuje spretna in požrtvovalna knjižničarka od same ustanovitve društva. Žal je bilo do sedaj opaziti premalo zanimanja za kulturne zaklade, ki ležijo v knjižnici. Kaže pa, da se bo tudi v tem pogledu stanje izboljšalo.

Sledila so podrobna poročila raznih sekcij, nato pa plodna diskusija, v kateri je bilo predvsem govora o novih oblikah prosvetnega delovanja, o vprašanju mladine, zlasti dijaštva ter izobražencev, ki se nikakor in nikjer nočejo kulturno udejstvovati, čeprav je to njihova sveta dolžnost.

Omeniti moramo še, da so prisotni z odobravanjem in pohvalo sprejeli poročilo blagajnika ter poročilo nadzornega odbora, ki je dosedanjemu odboru izrekel vse priznanje za njegovo delovanje, požrtvovalnost in iniciativo.

Ob zaključku je bil izvoljen nov odbor, v katerem so večinoma prejšnji člani, pa tudi nekaj novih iz mladih vrst.

KRITIKE IN POROČILA

Dobra komedija v Teatro Nuovo

Giovaninetti: «Hinavci»

(Po reprizi)

Po premieri v sredo zvečer je bila včeraj v Teatro Nuovo že repriza Giovaninettijeve komedije «Hinavci». Delo ni povsem novo, če se sme reči, da je dobrih dvajset let kaka starost za gledališko delo. Povsem novo pa je, če se upošteva, da so ga nekje sredi med dvema vojnama takoj po prvi in edini uprizoritvi potegnili z repertoarja in je šele sedaj ponovno zagledalo luč sveta.

Giovaninettijevo delo je zelo spretno in tekoče napisana komedija, ki niti za trenutek ne dolgočasi in vsak čas odkriva nove zapletljaje. Vso komedijo pa je avtor prežel s hinavščino, ki osebe v komediji popolnoma zapleta v svoje mreže; razumljivo, da imajo te osebe že potrebne kondicije, da je potem hinavščina le še več ali manj njih nujna posledica.

V takem ozračju se dva odvetnika, ki imata skupni študij, drug drugega pestita. Prvi prevladuje, a pozneje se povzpne na vrh drugi, dokler se končno ne «pobotata» — v istem trenutku pa že drug drugega zopet varata s tem, da ljubimkata z nasprotnima ženama. Seveda tudi pri ženah ni šele tukaj začetek, temveč samo nadaljevanje.

Tudi to delo je režiral Lodovici in uspelo mu je spraviti na oder res živahno igro, v katero so se vsi igralci prav dobro vživeli. Tako je Ottorino Guerrini znal zlasti lepo prikazati razne faze svojega nastrojenja, od začetnega pokornega družabnika do spreobrnjenega samozavestneža, ki pa zopet kmalu začne padati pred strahom. Drugega kova je njegov tovariš, ki ga je podal Giulio Bosetti, le da je bil za prekanjenega lisjaka brez morale nekoliko premlad. Odlični sta bili Laura Solari in Marisa Mantovani kot ženi. Pietro Privitera je posrečeno upodobil napihnjenega prifrknjenca, ki mu pripade sreča njemu podobnih, da sme biti ljubimec ene izmed odvetniških žena. Tudi manjše vloge so bile dobro zasedene in skrbno odigrane.

Zelo lepa je bila scena zlasti v drugem dejanju.

Delo se bo ponavljalo še v naslednjih dneh.

SNG za Tržaško ozemlje

Jutri, 1. decembra 1956 ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7

Robert Anderson

ČAJ IN SIMPATIJA

Prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in eno uro pred začetkom predstave pri blagajni dvorane na stadionu.

V nedeljo, 2. decembra ob 16.30 v Prosvetnem domu na OPČINAH

Robert Anderson

Čaj in simpatija

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in SLOVENSKO-HRVATSKA LJUDSKA PROSVETA

priredita v nedeljo, 2. decembra ob 16. uri

v AVDITORIJU

slavnostno spominsko proslavo ob 50-letnici smrti S. Gregorčiča

Na sporedu je: govor, recitacije, nastop mladinskega pevskega zbora Glasbene Matice, pevskega zbora PD «Vesna», pevskega zbora PD «S. Škamperle» ter solistov, zbora in orkestra Glasbene Matice, ki bo izvajal Sattnerjevo kantato «Jeftejeva prisega» pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra

Vabimo k številni udeležbi!

Vstopnice so v prodaji v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in na sedežu SHLP, Dom pristaniških delavcev.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

DESKE SO IZGINJALE pred očmi karabinjerjev

Na podlagi poročil svojih obveščevalcev je poveljstvo karabinjerjev avgusta lani izvedelo, da so tatovi na debelo kradli deske iz lesnega skladišča železniške postaje v Rocolu in da so les odnašali preko žične ograje v Ul. Cumano, to je v neposredni bližini karabinjerske vojašnice.

Takoj uvedena preiskava in predvsem oprezovanje sta rodili uspehe, kajti karabinjer, ki je bil na straži pri oknu drugega nadstropja vojašnice, je 30. avgusta opazil nekega moža, ki je vrgel desko preko ograje, katero je nato preskočil in se odpravil po Ul. Cumano.

Stražar, ki se mu je zdelo naravnost žaljivo, da so tatovi kradli pred očmi karabinjerjev, je hitro stekel na cesto, prepričan da bo tatu ujel, vendar ga nikakor ni mogel dohiteti. Opazil ga je le, kako je zavil po Ul. Veruča in nato izginil, kot da bi se pogreznil. Približno uro kasneje je drugi karabinjer, tokrat v civilni obleki, ki je bil prav tako postavljen na stražo, opazil tudi nekega neznanca, ki se je hotel oddaljiti z deskami, potem ko jih je spravil preko ograje na cesto.

Tedaj pa tat ni imel nobenega izhoda; prišel je naravnost v roke karabinjerju, ki ga je odpeljal na poveljstvo, kjer so ga identificirali za 38-letnega Renata Sofficija s Sprehajališča sv. Andreja. Med zasliševanjem se je mož skušal izgovarjati, da je odnašal les z dovoljenjem 36-letnega šefa skladišča Stellia Vernierija iz Ul. Panzera, ki je bil uslužben pri nekem prevozniškem podjetju. Deske, je še dodal Soffici, naj bi nesel pooblat v mizarsko delavnico 69-letnega Abbondia Calligarisa v Ul. dell'Eremo in jih nato uporabljal v svoje zasebne namene.

Naravno je, da so karabinjerji izvršili preiskavo tudi v Calligarisovi delavnici, kjer so tudi našli 27 ukradenih desk, o katerih je mizar takoj brez odlašanja in zanikanja izjavil, da jih je kupil od nekega Renata, ki pa ni bil nihče drug kot Soffici. Ta je tatvine priznal in obenem povedal, da jih je potreboval za izdelavo majhnih klopi in stolic, ki jih je nato njegov sin prodajal po zmerni ceni. Kasneje je priznal, da je deske tudi prodajal in da je zaslužil kakih 25 do 30 tisoč lir. Ker pa je izjavil, da je Calligaris dobro vedel o tatinskem izvoru lesa in tudi, da je Vernieri osebno ukradel dva tovornika lesa, so karabinjerski organi tudi ta dva prijavili sodišču, in sicer prvega zaradi nakupa ukradenega lesa, drugega pa z enako obtožbo kot Sofficija, to je tatvine.

Na sodišču se je Soffici izgovarjal, da je bil prisiljen krasti zaradi revščine in tudi, ker je potreboval denar. Njegova žena je bila namreč operirana in za okrevanje je potrebovala boljšo hrano. Vrhu tega je moral skrbeti še za tri majhne otroke.

Nasprotno pa sta tako Calligaris kakor tudi Vernieri odločno zanikala obtožbo, in posebno mizar je označil kot lažnivo izjavo Sofficija, češ da je poznal izvor desk. On je namreč kupoval v dobri veri, kar dokazuje tudi dejstvo, da je plačeval deske po dnevni tržni ceni.

Ob koncu razprave je sodišče izreklo razsodbo, s katero je obsodilo le Sofficija, in sicer na 1 leto in 5 mesecev zapora ter na 9000 lir globe, medtem ko je ostala dva oprostilo, in sicer Calligarisa zaradi pomanjkanja dokazov, Varnierija pa popolnoma.

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJEŠOLCEV

priredi v sredo, 5. dec. od 19. do 24. ure v dvorani na stadionu «Prvi maj».

MIKLAVŽEVANJE

Darila sprejemajo v Ul. Roma 15 ali pa pol ure pred začetkom na stadionu.

Igra orkester «Morenas»

Vabljeni!

GLEDALIŠČA

GLEDALIŠČE VERDI

Danes ob 20.30 za abonente reda C zadnja predstava Menottijeve opere «Telefon» in Straussove opere «Elektra».

V soboto ob 20.30 za abonente reda A v parterju in ložah ter reda B za galerijo, premiera Bonpighijeve opere «Plamen», ki bo uprizorjena ob dvajsetletnici smrti avtorja.

Pri gledališki blagajni so naprodaj vstopnice za obe predstavi.

TEATRO NUOVO

Danes, 30. t. m. ob 21.00: E. Giovaninetti: «Hinavci».

Ljudska prosveta

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo danes 30. novembra t. l. ob 18. uri na sedežu.

učitelja.

GLASBENA MATICA

Starše, ki bi želeli prijaviti svoje otroke v otroški pevski zbor, obveščamo, da so vaje vsak petek ob 18.15 uri v sobi Glasbene Matice, Ul. R. Manna 29 pod vodstvom strokovnega

RADIO

PETEK, 30. novembra 1956

TRST POSTAJA A

11.30 Lahki orkestri; 12.00 Predavanje; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Operetne melodije; 13.30 Olimpijski dnevnik nato Glasba po željah; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Milhaud: Koncert za violino; 18.24 White: Preludij; 18.30 Z začarane police; 18.40 Loeffel: Pet irskih fantazij za sopran in orkester; 19.05 Pianist Alfredo Semprini; 19.15 Radijska univerza; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Nekaj Venturinijevih pesmi in harmonizacij izvaja Moški vokalni kvintet iz Trsta; 20.50 Ciganske melodije; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.15 Slavne skladbe znanih skladateljev; 21.45 Orkester Zacharias; 22.00 Iz svetovne književnosti in umetnosti; 22.15 Prokofjev: Aleksander Nevski, kantata;

TRST I.

14.30 Tržaška kulturna kronika; 16.45 Igra godba na pihala; 17.45 Poje sopranistka Rosanna Giancola; 21.00 Simfonični koncert radijskega orkestra iz Turina.

KOPER

Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00.

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 19.45, 23.00.

7.15 Jutranja glasba; 8.10 Jutranji koledar; 8.15 Slovenske narodne pesmi; 8.30-11.00 Spored iz Ljubljane; 11.00 Festival italijanske manjšine (reportaža z Reke); 11.30 Lahka glasba; 13.30-14.00 Spored iz Ljubljane; 14.00 Čestitke delovnih kolektivov; 15.00-15.15 Spored iz Ljubljane; 15.20 Zapiski radijskega reporterja; 15.35 Primorski zbori pojo; 16.00-19.30 Spored iz Ljubljane; 19.30 Lahka glasba; 20.00 23.00 Spored iz Ljubljane; 23.10 Ermanno Wolf Ferrari: «Suzanina skrivnost», opera v 1 dej.

SLOVENIJA

6.00 Jutranja serenada; 7.35 Zabavne melodije; 8.00 Slovenske narodne in domače pesmi in napevi; 9.00 Oddaja za otroke — Zdenka Cop: Nino na mesecu (prva izvedba); 10.00 Koncert orkestra radia Ljubljana; 11.00 Veliki partizanski teksti; 11.30 Priljubljeni solisti in orkestri; 13.30 Melodije za razvedrilo; 14.00 Želeli ste — poslušajte!; 15.15 Veseli zvoki; 16.45 Zabavno popoldne; 18.15 Drobne skladbe velikih mojstrov; 20.00 Iz sodobne poljske simfonične glasbe.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.45 Vesti; 21.00 Oscar Wilde: «Neznatna ženska», dramatizirana zgodba za televizijo.

KINO

Excelsior. 15.00: «Železničar», P. Germi, S. Urzi.
Fenice. 15.30: «Orjak iz gline», H. Bogart, J. Sterling.
Nazionale. 15.30: «Kriminalni oddelek, primer 24», M. Windsor, J. Archer.
Filodrammatico. 16.00: «Santiago», A. Ladd, R. Podestà.
Supercinema. 16.00: «Kongres se zabava», J. Matz, R. Prack.
Arcobaleno. 16.00: «Santiago», A. Ladd, R. Podestà.
Astra Rojan. 16.00: «Romar», C. Chaplin.
Capitol. 16.00: «Donatella», E. Martinelli, G. Ferzetti.
Cristallo. 16.00: «Rdečelase Venere», J. Payne, R. Fleming.
Grattacielo. 16.00: «Veliki manevri», M. Morgan, G. Philipe.
Alabarda. 15.30: «Osvajalec», J. Wayne, S. Hayward.
Ariston. 16.00: «Državljan veseljstva», J. Morrow, F. Domergue.
Armonia. 15.00: «5 strelov iz zamokresa», J. Lund, D. Malone.
Aurora. 16.00: «Branim svojo ljubezen», M. Carol, G. Ferzetti.
Garibaldi. 16.00: «Pustolovec na Bahamih» Y. De Carlo, Z. Scott.
Ideale. 15.30: «Rdeči ocean», J. Wayne, L. Bacall.
Impero. 16.00: «Moje življenje ti pripada», H. Francioli, P. Roc.
Italia. 16.00: «Zgodbe mladih žen», A. Hepburn, J. Greenwood.
S. Marco. 16.00: «Groza na skalnatem gorovju», V. Johnson, J. Dru.
Kino ob morju. 16.00: «Cheri Bibi».
Moderno. 16.00: «Ognjeno poldne», G. Cooper, G. Kelly.
Savona. 16.00: «Na dnu steklenice», V. Johnson, R. Roman.
Viale. 16.00: «Džungla na ringu», T. Curtis, E. Borgnine.
Vittorio Veneto. 15.15: «Mož z zlato roko», F. Sinatra, K. Novak, Mladoletnim prepov.
Belvedere. 15.30: «Parižanka v Rimu», A. Sordi, A. Ferrero.
Marconi. 16.00: «Druga ljubezen», J. Wyman, R. Hudson.
Massimo. 16.00: «Bil sem vojak», Dokument. film o svet. vojni.
Novo cine. 16.00: «Zabavajmo se to noč», D. Kaye, G. Tierney.
Odeon. 16.00: «Kraljica Margot», A. Francioli, J. Moreau.
Radio. 16.00: «Johnny Guitar», S. Hayden, J. Crawford.
Skedenj. 18.00: «Odkar si odšla», J. Jones, J. Cotten.

Naznanjam žalostno vest, da mi je včeraj umrla moja draga mati

ANA LUKAN

roj. GODINA

Pogreb bo jutri, v soboto 1. dec. ob 16. uri iz hiše žalosti v Škednju, Ul. Soncini 110.

Žalujoči sin Rudolf z ženo, otroki in nečaki

Škedenj, 30. nov. 1956

Ollenhauer pridobiva na ugledu Adenauer pa še ne more iz krize

BERLIN, novembra — Rezultati pokrajinskih volitev v Baden-Wuertenbergu, ki so jih objavili pretekli torek v zahodnonemškem tisku, so navedli nekega nemškega humorista na primerjavo Ollenhauerja in vodilnih socialnih demokratskih osebnosti s «smučarji» na vodi, ki se, stoječ na nekem velikem valu z veliko hitrostjo približujejo obali. Vprašanje, ki ga on postavlja, se glasi: Vse to je lepo, a kaj bodo napravili takrat, ko bodo dosegli obalo?

Karikatura je vsekakor duhovita, vprašanje pa je v precejšnji meri upravičeno, čeprav bi morda sedaj še nekoliko preuranjeno. Do zveznih splošnih volitev imamo še skoro leto dni, in kdo ve, kaj se bo še vse zgodilo do prihodnjega septembra. Vendarle je dejstvo ,da se na vsem popularnosti nahajajo danes socialdemokrati, in da se krščansko demokratska unija nahaja v krizi.

Po podatkih nemške časopisne agencije so socialdemokrati v Baden-Wuertenbergu dobili 10 milijonov 744.000 glasov, krščansko demokratska unija pa nekaj več kot 8 milijonov. Za njimi so svobodni demokrati s tremi milijoni in blok beguncev z milijon glasov. Za razne kombinirane liste je glasovalo vsega skupaj okrog 9 milijonov volivcev. V primerjavi z zveznimi volitvami iz leta 1953, je socialdemokratska stranka zabeležila 7 odst. porast (od 25 na 32,2 odst. od skupnega števila glasov), medtem ko so krščanski demokrati izgubili približno en odstotek. Vse ostale stranke so se morale zadovoljiti z manjšim številom glasov, kot pred tremi leti.

Kljub temu, da občinske upravne volitve ne pomenijo isto kot splošne politične volitve, vendarle imajo svoj pomen in morejo do neke mere služiti za barometer političnega položaja. Točno je, da Nemci, ko volijo svoje občinske može, pogosto pozabljajo na njihovo strankarsko pripadnost in vidijo v kandidatu predvsem osebnost; toda prav tako je točno, da je ta običaj veljal tudi za poslednje občinske upravne volitve v krajih, v katerih so krščanski demokrati, skupno s svojimi zavezniki, na teh volitvah izšli kot zmagovalci. V mnogih primerih so volivci stavljali križec pred imena ljudi, ki so se potegovali za rešitev krajevnih vprašanj; nikakega dvoma pa ni, da so mnogi volivci, morda celo njihova večina, ob priliki volitev imeli pred očmi dejstvo da so krščanski demokrati za vojaško obveznost v Zvezni republiki, medtem ko so socialni demokrati proti njej.

Že mesece in mesece se v Zahodni Nemčiji vodi borba okrog vojaške obveznosti in zunanje politike. Kdor je za vojsko in za pripadnost severnoatlantskemu paktu, glasuje za krščanske demokrate; kdor je proti temu, da svoj glas socialdemokratom. Sodeč po volilnih rezultatih v pretežnem delu pokrajin v teh poslednjih dveh mesecih, je večina Nemcev proti vojaški obveznosti in proti pretesni povezanosti Zahodne Nemčije z zahodnoevropskim vojaškim zavezništvom.

Vladni krščansko-demokratski krogi smatrajo, da jim ne preostaja nič drugega kot to, da še nadalje vztrajajo na dosedanji politiki. Dogodki na Madžarskem in na Bližnjem vzhodu, pravijo, nam dajejo prav. Zahodna Nemčija mora imeti močno vojsko in močne zaveznike, da bi ohranila svoj položaj. Socialdemokrati pa pravijo, da so vprav madžarski in egiptovski dogodki pokazali, da je politika krepke roke doživela polom in da vztrajanje na zavezništvu z Zahodom in na zamisli zahodnoevropske integracije onemogoča ostvaritev najbolj plemenitega cilja vseh Nemcev: združitev Nemčije.

Kakor je razvidno iz tega, niso niti prvi niti drugi mnogo napredovali od stališč, ki so jih zavzeli že pred nekaj leti. Razni svetovni dogodki se tolmačijo na načine, ki omogočajo, da se le-ti postavijo v okvir splošnih koristi političnih stališč, in rezultati pokrajinskih volitev se razlagajo tako, kot zahtevajo strankarske koristi. Krščanski demokrati pravijo, da je po njihovih informacijah kmečka mladina glasovala zanje, medtem ko socialdemokrati trdijo, da je mestna mladina glasovala za njihove predstavnike. Težko je reči, kdo ima prav. Volitve so namreč tajne.

Toda na veliko nesrečo mnogih zahodnonemških političnih strokovnjakov za mednarodno politiko, ki so naučeni deliti dogodke na črne in bele, so se v tem poslednjem času dogodile v svetu stvari, ki zahtevajo, da se k raznim vprašanjem pristopi z večjo pozornostjo. Spremembe na Poljskem, tragedija na Madžarskem, stališče Združenih držav Amerike do afriške pustolovščine in mnoge podobne stvari zahtevajo od nas, da se k tem svetovnim vprašanjem pristopi na drugačen način, kot se je to delalo do danes. In po mnenju poznavalcev položaja v Zahodni Nemčiji velja to tako za krščanske demokrate, kot za socialne demokrate.

In v tem smislu tudi vprašanje zgoraj omenjenega humorista vendarle ni preuranjeno. Konec koncev leži v značaju Nemcev, da ne delajo ničesar brezglavo, in da se dobro pripravijo za vsako delo. Že vnaprej pa je treba točno vedeti, kaj se bo delalo, ko se doseže obala.

L. DAVICO

(Iz «Politike»)

Lov na zlatnike v Franciji

Sreča je zares slepa. To lahko reče tudi neki francoski siromak v Fontenayu, ki se je dolgo časa boril za stanovanje. Ko so mu oblasti dodelile za stanovanje zapuščeno staro kavarno, jo je z ženo hotel spraviti v red. Med čiščenjem je med dvema stopnicama opazil luknjo. Začel je bezati in odkril zemljen lonec s 118 zlatimi «napoleoni» in 173 kovanci po 10 frankov, ki so prav tako zlati. Skupna vrednost zaklada znaša okoli tri milijone lir.

Pošteni najditelj je zaklad takoj odnesel na komisariat. Ker pa francoski zakon predvideva, da se zaklad, ki ga je nekdo odkril na tujem kraju, razdeli na pol med lastnikom «terena» in najditeljem, se bo najditelj moral zadovoljiti samo s polovico. Slepa sreča pa je lastniku zapuščene kavarne še pred sv. Miklavžem prinesla kar lepo darilo.

V Saint-Leuu pa je skupina delavcev odkrila 203 zlatnike.

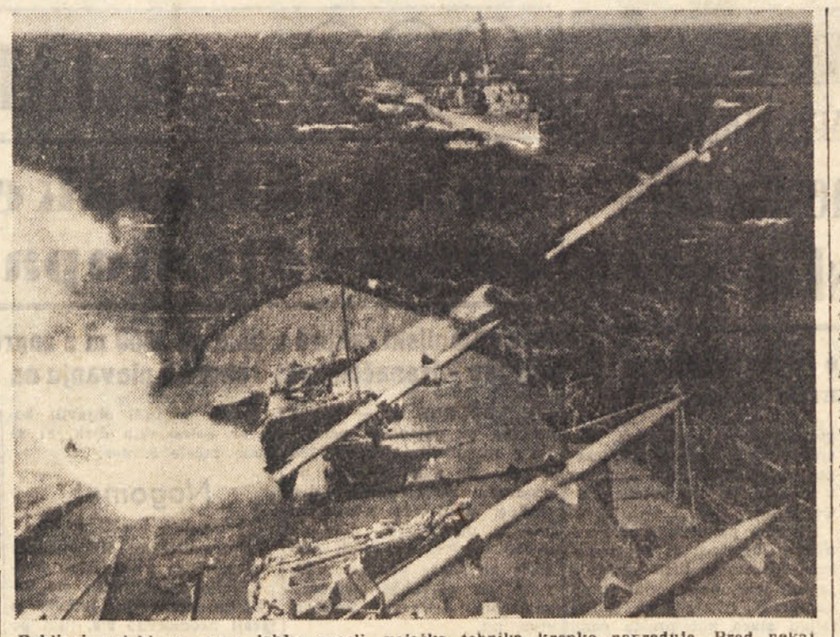

Poklicni vojaki so zares lahko veseli, vojaška tehnika krepko napreduje. Pred nekaj leti so šele začeli z gradnjo vodenih izstrelkov in so prve rezultate beležili kot velik uspeh. Danes pa ima vodene izstrelke že celo sama. Na sliki pomorske vaje z vodenimi izstrelki vrste «Terrier» z ameriške bojne ladje «Mississippi».

KAJ SO AMERIŠKI ZDRAVNIKI ZVEDELI OD SVOJIH SOVJETSKIH KOLEGOV

Pomen dolgega in globokega spanja pri zdravljenju duševnih bolnikov

Tako spanje dosežejo s podkožnim vbrizgavanjem plina, ki povzroča evforijo - Ne vemo pa še, če ima ta način zdravljenja tudi trajno vrednost

Skupina zdravnikov iz Kalifornije, ki je imela te dni priložnost, da skupaj s številnimi ameriškimi pisatelji in novinarji obišče zdravstvene naprave in ustanove sovjetske zdravniške vede, je izjavila, da je napravil nanje zelo ugoden vtis napredek, ki ga je dosegla sovjetska znanost na področju zdravljenja duševnih bolezni, področje študija, ki predstavlja za znanost največje težkoče, bodisi zaradi tega, ker razpolagamo še vedno s fragmentaričnimi teoretičnimi temelji, bodisi zaradi tega, ker na tem področju ni mogoče, kakor na drugih področjih medicine, uporabljati živali, razen v skrajno omejenem obsegu, kot poskusni in približni model, ki naj bi veljal tudi za človeka.

Sovjetski znanstveniki so svojim ameriškim kolegom obrazložili svoja raziskovanja o uporabi plina, ki povzroča evforijo, v nekaterih oblikah psihoze in o uporabi električnega toka, kot činitelja za normalizacijo pri raznih oblikah duševnega neravnovesja. Dr. O. V. Kerbikov, ravnatelj ene od moskovskih medicinskih ustanov, je ameriškim zdravnikom obrazložil nekatere oblike zdravljenja s spanjem, ki ga povzroče s podkožnimi injekcijami plina, ki povzroča evforijo. V nekaterih oblikah manije, pri katerih je bolnik podvržen globoki, kronični melanholiji, in se zapre vase, so opazili, da s podkožnim vbrizganjem omenjenega plina povzroče daljše in globlje spanje, kot tisto, ki nastopi, če se omenjeni plin le vdihava. Po takem spanju se bolnik prebudi z občutkom večjega zaupanja v samega sebe.

Po injekciji se bolnika polasti občutek ugodja, nato pa zapade v spanje, ki more trajati 4 do 6 ur. Naslednji dan po injekciji spi bolnik dlje in globlje, kot navadno. Element, ki ugodno vpliva na zdravljenje ni v neposrednem učinku tega plina, ampak v spanju. To globoko spanje prisili vsa živčna vozlišča organizma, k popolni popustitvi, pri čemer se sprostijo določene sile, ki jih bolnik v budnem stanju uporablja podzavestno.

Duševni bolnik — tako je objasnil sovjetski znanstvenik — je pogosto podoben nasedli ladji, ki je obtičala na čereh in se nagnila. Tako si moremo predstavljati njegovo stanje duševnega neravnovesja. Kadar omogočimo bolniku daljše in globlje spanje, je kakor če bi povečali višino vode okrog ladje. Le-ta ostaja ista kot prej, ampak se osvobodi in pridobi spet prejšnje ravnotežje. Neko podobno vrsto ravnotežja nam da zdravljenje s spanjem, če ga s previdnostjo uporabljamo pri zdravljenju duševnih bolnikov.

Mnogi bolniki, ki so bili podvrženi takemu postopku, so dosegli zboljšanje svojega zdravstvenega stanja. Vendarle je še prezgodaj, da bi mogli reči, da imajo ti rezultati trajno vrednost.

Drugi znanstveniki iste ustanove, ki je ogromno središče za razširjanje medicinske kulture, so izvršili zanimive poskuse z električnim tokom pri zdravljenju duševno bolnih. Njihov namen je prav tako povzročiti spanje s pomočjo rahlih in doziranih električnih impulzov na možgane. Te metode ne smemo zamenjati z električnim *chocom*, pri katerem gre za neprimerno večji električni naboj, ki se usmeri na možgane (kar ima za neposredni učinek začasno uničenje precej globokih plasti zavesti) niti ga ne moremo primerjati s tradicionalno električno narkozo, ki ima močnejše učinke.

Električni kontakti se izvedejo najprej nad očmi in na zadnjem delu glave. Bolnik občuti najprej rahlo ščipanje na vekah, potem zapade v neko mrtvično stanje, ki mu včasih sledi spanje s sanjami. Včasih izostane pravo spanje in bolnik ostane v polsnu. Opazili so, da ta postopek povzroča spremembe na valih, ki jih oddajajo možgani, v nekaterih primerih vpliva na gibalno sposobnost bolnika, ali pa izboljša njegovo kritično sposobnost, kakor je to pokazal razgovor z bolnikom, ko so prenehali delovati očitni učinki električnega postopka.

Vsekakor pa umetno spanje, ki ga tako povzročijo, izboljša pogosto zdravstveno stanje bolnika. Glede tega, čemu je treba to pripisati, so mnenja zelo različna, in bodo tako tudi ostala, dokler ne bodo pojasnili temeljnega mehanizma našega duševnega življenja in točen pomen konstitucionalnega ozadja, iz katerega izhaja v splošnem duševna abnormalnost.

Vsa ta raziskovanja o spanju kot terapevtičnem sredstvu, so se razvila na plodnem terenu študija slavnega Pavlova (čigar ime je povezano z odkritji o pogojenih refleksih). Ivan Pavlov je postavil teorijo, na temelju katere morejo živčne celice, v teku razvoja, pridobiti sposobnost, da preprečijo določene dejavnosti, ki so škodljive normalnemu razvoju organizma.

Za dosego tega, namreč, da bi ta proces nastal, je potrebno postaviti živčni aparat v ustrezne pogoje; zdi se, da je vprav spanje tisti bistveni instrument, ki more povzročiti nastanek takih pogojev.

Rusi napovedujejo atomsko letalo

Zadnjič smo poročali o gradnji atomskega letala v ZDA. Tedaj smo tudi povedali, da so sicer dela napredovala, vendar da se morajo graditelji boriti z izrednimi težkočami, ki jih terja to veliko, rekli bi, pionirsko delo. Danes pa bomo zabeležili vest, ki jo posnemamo iz sovjetske ilustrirane revije «Aganjok», ki v zadnji številki piše, da se bo v kratkem pojavilo na nebu sovjetsko letalo na atomski pogon.

Reakcijski motorji, ki bodo uporabljali kot pogonsko sredstvo atomsko energijo, bodo letalu omogočili brzino 3.000 km na uro. Turbine bodo premične, tako da bodo ob vzletu lahko delovale navpično. Zaradi tega letalu ne bodo potrebna posebno dolga vzletišča. Ko pa bo letalo v zraku, se bodo turbine takoj uravnale v vodoravno smer in poganjale letalo dalje.

Jasno, da tudi Rusi tožijo zaradi velikih težkoč, ki jih terja gradnja, predvsem velika teža turbin. Ne govore pa o tem, kako so rešili vprašanje zaščite posadke ali morebitnih potnikov pred izžarevanjem.

Maketa letala, ki je v listu prikazana, dokazuje, da bo letalo zelo dolgo.

SIMFONIČNI KONCERT SLOVENSKE FILHARMONIJE

D. Bratuž in L. Toffolo pred ljubljansko publiko

Na šestem rednem simfoničnem koncertu Slovenske filharmonije sta v petek, 23. novembra, gostovala v ljubljanski filharmonični dvorani dva tržaška umetnika: operni in simfonični dirigent Luigi Toffolo, ki ga naši bralci poznajo po izvrstnih predstavah v «Verdiju» in nič manj intuitivnih interpretacijah simfoničnih koncertov in mlada, ambiciozna pianistka Damijana Bratuž. To gostovanje, to koproduktivno potezo je treba posebej podčrtati iz dveh razlogov: prihod italijanskega dirigenta Toffola v Ljubljano je v mnogočem podprl prizadevanja po vzajemnih prijateljskih odnosih dveh sosednih držav in je torej taka oblika vredna spoštovanja. Drugi razlog, zaradi katerega je bilo vredno napisati pričujoči uvod, pa se kaže v perspektivnih možnostih izmenjave tržaških in ljubljanskih odnosno italijanskih in jugoslovanskih opernih in simfoničnih dirigentov. To velja kajpada tudi za soliste, dasi so le-ti imeli doslej na italijanski strani veliko prednost, to je, v večjem številu in večkrat so gostovali v Jugoslaviji kakor obratno. Poudarek ljubljanskega simfoničnega koncerta, ki ga je vodil tržaški dirigent Toffolo in pri katerem je sodelovala pianistka Damijana Bratuževa, je po mojem mnenju bolj v prijateljskih stikih dveh mest, ki niti nista tako daleč drugo od drugega. Bolj v obojestranskih prizadevanjih po razumnem spoznavanju produktivne in reproduktivne ustvarjalnosti na Tržaškem in v Sloveniji, v Italiji in Jugoslaviji.

Dirigent Luigi Toffolo si je za svoje ljubljansko gostovanje izbral primeren repertoar: tri stavke iz Ghedinijeve Partite 1925 (ne 1924, kakor je to napačno navajal Koncertni list), Schumannov Klavirski koncert in za zaključek Četrto simfonijo Petra Čajkovskega. Z Ghedinijevo Partito je Slovenska filharmonija zabeležila prvo izvedbo.

Giorgio Federico Ghedini sodi med najbolj talentirane in prej ko slej najbolj zanesljive italijanske skladateljske osebnosti našega časa. Se posebej velja poudariti «zanesljive», kajti njegova številna operna, simfonična, vokalna in redka komorna dela so že trdno zasidrana v modernem snovanju petdesetih let tega stoletja. Trije stavki iz njegove prve Partite (drugo je napisal pred petimi leti), ki smo jih slišali na ljubljanskem koncertu, izkazujejo bilanco poštenega, nespekulativnega ustvarjalnega dela, njih stil pa je daleč od tega, kar danes lahko pojmujemo pod oznako «moderne glasbe». Prvi stavek, ki ga je avtor na pol programsko imenoval «Vstop» (Entrata) in v običajni terminologiji «Allegro gagliardo» naravnost prekipeva v svežini in neki posebni pikantni briljantnosti. Instrumentacija va je Ghedinijev pravi pogovorni jezik: pogumno, a vendar previdno se je izognil vsakršni konvenciji o klasičnem sozvočju instrumentov in skupin ter v modernem orkestru uspešno našel veliko novih kombinacij, ki delujejo — kakor smo že rekli — sveže in včasih kar groteskno. Drugi stavek — Siciliana — (Lento pensoso e mesto) bogatijo lirični pasovi z naravnost ekstatično motiviko in polnim, globoko osebnim izrazom. Giga (Velato e grigio), arhaično koncipirana tema s sodobnimi kontrapunktičnimi sredstvi zaključuje nepopolno ljubljansko izvedbo Ghedinijeve Partite. Škoda, da dela nismo slišali v celoti. Pravzaprav: skoraj nerazumljivo.

Dirigent Luigi Toffolo je svojega rojaka predstavil slovenski koncertni javnosti z resnostjo in dostojnostjo, ki je segla nad pričakovanje. Toffolo je dirigent in interpret mediteranske šole, toda dovolj racionalen, da lahko sproti kontrolira prekipevajočo intuicijo in tako neposredno prenaša svoje notranje pregibe na orkester. Pri Schumannovem klavirskem koncertu mu je korepetitorska naloga v tem smislu manj uspela, deloma zaradi pomanjkljive budnosti pri nekaterih skupinah in deloma zaradi nesproščenega kontakta med dirigentom, solistko in orkestrom. Nejasen in neizgovorjen občutek pa je Toffolo temeljito popravil s Četrto simfonijo Petra Čajkovskega, kjer je notranji temperament in programsko-fantazijska koncepcija očitno prerasla probleme bicepsa.

Za pianistko Damijano Bratuž pa velja to, kar smo že nekajkrat (sicer na solističnih izvajanjih) ugotovili: pregnantna klavirska igra z utrjeno tehniko obeh rok, igra, ki teži predvsem za temeljito, dasi (razumljivo) subjektivno izrazno reinkarnacijo določenega muzikalnega teksta. Pri tem kajpada upoštevamo splošne interpretacijske norme, vendar toliko zožene, da lahko govorimo o svojstvenem stilu. Že enkrat smo zapisali, da je Bratuževa človek mnogih menjav in pri ljubljanskem Schumannu je ta občutek ponovno priplaval na površje. Niemara je k temu v mnogočem prispeval Schumannov antivirtuozni kompleks, kajti koncert očitno prezira vse, kar bi spominjalo na lisztovske kadenčne akrobacije in se zavzeto predaja meditiranju, seveda formalno jasnemu in klenemu. In prav to zvezo je Bratuževa ujela in danes že lahko domnevamo, da ne bo nikoli «stilist» v tistem smislu, ki narekuje pianistu eno samo smer in en sam interpretacijski smoter: vselej se bo predajala tisti muziki, ki ima v resnici kaj povedati.

Malenkostne, komaj opazne ritmične nejasnosti v recitativnem dialogu z orkestrom so bolj posledica občutka nezanesljivosti pri dirigentu in orkestru kakor obče tehničnih lapsusov. Skratka: pianistka Bratuževa si je z ljubljanskim koncertom ustvarila dolžnostno (in ne samo to) reputacijo. Želimo ji le še nekaj koncertnih nastopov z orkestri v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu.

MILAN LINDIČ

Pianistka Damijana Bratuž in dirigent Tržačan Luigi Toffolo, ki sta imela pred dnevi z Slovensko filharmonijo koncert v Ljubljani.

Sprehod po naši jezikovni meji v spoznavanju ljudi, ki tod žive

3.

Te vasice, ki so 543-590 m nad morsko gladino, štejejo prva 153, ostali dve pa po 130 prebivalcev. Te številke so še iz predzadnjega ljudskega štetja, ker so rezultati zadnjega ljudskega štetja navedeni le celotno po občinah. Prebivalstvo pa se v zadnjih petnajstih letih, od prejšnjega ljudskega štetja, ni moglo znatno povečati, ker se itak mnogi izseljujejo. V Fijplanu je šola in župnija. Glavna cerkev sv. M. Magdalene je bolj na samem na robu vznožja gore Kvarnan (1372 m) in je za vsa ta naselja z Bregom ob Fara razsežna, posebno zaradi Brega, do koder je skoro dobro uro naporne hoje. Se čudno, da je vedno kak duhovnik tu, ker so dohodki prav gotovo jako skromni, saj ne morejo vzdrževati niti cerkovnika. Na to me je opozorilo dejstvo, da opoldne ni zvonilo. Ljudje imajo komaj zase, da se zelo skromno prehranijo. Tudi tu so spomladi, poleti in jeseni doma le žene in otroci. Pozimi je že nekoliko bolj živahno, ko se vrnejo moški z nekaj cvenka, ki so ga trdo zaslužili v Franciji ali Nemčiji. Tisti, ki ostanejo doma, obdelujejo tisto malo zemlje ki je na ravnici. Glavni dohodek imajo od živinoreje, pa tudi tega je le malo.

Šola je tu za vsa štiri naselja. Poučujeta dve učni moči; mož in žena, ki imata letos komaj 14 otrok.

Drugi moment so stiki, ki jih imajo z uradi in županstvom, ki so na furlanskem ozemlju v Montenarsu in Tarčentu. Druge slovenske vasice so za prebivalce teh vasi nekoliko oddaljene v zaledju. S temi imajo sicer tudi stike, le da so ti bolj redki in tudi bolj rahli. Doma pa govore vsi, tudi z deco, v domačem narečju, posebno velja to za Fijplan in Potočane. To radi potrde vsi, posebno žene — matere. Čiste, govorne slovenščine niso, se lahko reče, nikdar slišali, niti v cerkvi, še manj pa v šoli in zato je pripisovati le njihovi trdni volji in notranjim težnjam in morda tudi zavesti, da se je domače narečje ohranilo. Ker slovenske šole v Italiji že obstajajo tam kjer žive slovenske skupnosti, je upati, da bodo prej ali slej tudi na odgovornih mestih uvideli, da tudi prebivalcem teh zapuščenih krajev treba priznati pravico do šole v domačem jeziku in jim to tudi omogočiti, saj bi pouk, poleg drugega, olajšal učenje tudi drugih jezikov, kar je potrebno posebno tistim, ki gredo pozneje po svetu. Ti domačini se tudi zavedajo, da je njihovo narečje slovensko, le da je zelo popačeno in prepojeno s tujkami, zato se ga nekako sramujejo, posebno če govore z «boljšo» osebo, ker vedo da je pravilna slovenščina lepo zveneč jezik in da se oni ne morejo bolje in umljiveje izražati.

Človek bi mislil, da so vsaj v prejšnjih časih slišali v cerkvi kako slovensko besedo. Toda tudi tega ni bilo, razen morda pri spovedi, seveda, če je bil duhovnik Slovenec, ampak teh primerov je bilo zelo malo. V Rezijo pa je včasih prišel kak slovenski duhovnik, toda tudi le redko, nikoli pa ne trajno. Če bi bilo dovolj slovenskih duhovnikov, bi jih morali namestiti tod.

Ob zaključku še nekaj misli o stikih in odnosih obmejnega slovenskega življa do sosednih Furlanov. Koj v začetku naj povemo, da ti stiki niso bili dobri, ker so ti sosedje, pa čeprav so živeli v enakih življenjskih pogojih in imeli enake ali močno podobne družbene poglede, smatrali te naše dobre in pohlevne Slovence, ki so bili sicer zelo lojalni, za manjvredne deželane in jih z vidnim zadovoljstvom pitali z nedostojnim apelativom *šklaš*, pa čeprav so bili oni sami še večji *šklaš* ko tile. Saj so si morali v tujini pravtako trdo služiti svoj kruh in so bili pri tem vprav zaradi tega gledani postrani. Pa tudi inteligenca ni zaostajala v tem. Tako je trajalo dolga desetletja in šele po zadnji vojni, ko so se slovenski in furlanski partizani - garibaldinci ramo ob rami borili proti skupnemu sovražniku — nacifašizmu, se je to prenehalo. Tudi širši sloji so končno vendarle sprevideli, da je bila velika krivica žaliti te dobre ljudi, ki so se dejansko in upravičeno čutili s tem ponižane in užaljene, kar nam pričajo mnogi primeri.

Seveda, kak otopel starček ali stara ženica sta zaradi nenehnega pitanja s to besedo mislila, da je tako že prav in včasih sem na vprašanje, kako govorijo, dobil odgovor, da zna to in ono— pa tudi *čakarat šklaf*. — Seveda je bilo treba poučiti moža ali ženico, da ni lepo zmerjati samega sebe. In končno je bilo treba opozoriti tudi gg. pri uredništvu lista, ki izhaja v Vidmu v furlanščini, naj v svojih člankih dokončno prenehajo z uporabo tega nedostojnega izraza. Takratni urednik (od tega je že nekaj let) se je zaradi te intervencije začudil, češ da to ni psovka in da ni bil v tem namen žalitve itd. Zadeva je prišla pred konzorcij lista. Prejšnji urednik — duhovnik — je že prej odstopil, ker se verjetno ni mogel sprijazniti s pravilnim izrazom *slovenos*. Novi, umerjeni in uvidevni člani uredništva so s tem izrazom prenehali in nekaj časa pošiljali list goriški Prosveti, da bi videli rezultat pametnega ukrepa.

RIHARD OREL

KONEC.

DOBRICA ĆOSIĆ

DALEČ JE SONCE

6.

Pavle je pozval k redu, a njemu ni ničesar dejal.

V trenutni tišini, ko je tudi veter nekako zastal in se pomiril, je začel govoriti Uča, počasi, s poudarkom na vsaki besedi.

‚Za vso to zmešnjavo in nesrečo si ti kriv!' je mislil Vuksan, medtem ko je Uča govoril, ne da bi sklepal tako iz vsebine njegovega govora, pač pa iz načina, kako je razlagal svoje mnenje. S tem se je v glavnem strinjal, toda jezila ga je Učova mirna zbadljivost. Komaj se je vzdržal, da mu ni rekel nekaj žaljivega, ko je Uča na koncu dejal:

«... Če ste vi, tovariši, takšnega mnenja kakor Pavle, tedaj kot komandant ne prevzamem odgovornosti za usodo odreda.»

‚Točno! Vsi intelektualci so na svoj način motovila, oportunisti. Kakšen komunist je to, ki v najtežavnejšem položaju noče izpolniti naloge?... Ni prav!' si je Vuksan govoril, ne da bi poslušal Gvozdena, ki je po svoje obširno obnavljal Učove besede.

Med Gvozdenovim govorom je Pavle zamišljeno sedel in gledal predse. Pulil je dlake na hlačah, šaril po pepelu, pa spet zaril prste v lase, ki so s pravokotnega visokega čela rasli v višino kakor čopka. Med očmi so se mu gube nabrale v kepico. Po kretnjah rok se je Vuksanu zdelo, da je raztresen in da ne ve, kam s seboj. Toda po drži glave, po kepici med obrvmi in stalno naprej strlečem čelu, po miru na obrazu in v očeh se je Vuksanu zazdelo, da ve, kaj hoče, in da je trdno namenjen to izpeljati.

«Jaz bom poslušal partijo. Pravilno! Partija se nikoli ne zmoti,» se je odločil Vuksan in v kratkih besedah izjavil, da se «stoodstotno strinja» s Pavletom, obmetavajoč vse, ki se niso z njim strinjali, z oportunisti in paničarji. V resnici pa ni bil popolnoma trden, da ima komisar prav.

Prav pod pritiskom tistih, ki so ves čas sestanka molčali, in proti Pavletovemu odločnemu nasprotovanju je celica sklenila, da bodo vendar počakali na stališče OK, ki ga bo po njihovem mnenju zanesljivo prinesel prihodnjo noč kurir Jovan.

Partijci so se razšli v nerazumljivem mrmranju. Med vsemi je bil Vuksan na svoj fantovski način najbolj zaskrbljen in nesrečen. Čutil je, da se je nocoj zgodilo nekaj strašnega, s čimer pa se začenja še kaj strašnejšega.

4.

Pavletu ni bilo do spanja. Sedel je zamišljen, razburjen in nemiren. Uča in Gvozden sta drezala v ogenj in molcala. Pavletu se je zdelo, da sta prisiljeno mirna, njemu navkljub. Uča se je celo cinično nasmihal. Pavle ga je mrzko pogledal; ni vedel, kam bi s seboj. Neprijetno mu je bilo, da sedi z njima. Od želje, da bi prižgal cigareto, ga je prijemala nervoza. Dva dni ni kadil in prav do tega trenutka kakor da je pozabil na tobak. Leto življenja bi dal za eno cigareto. Če bi mu jo nekdo za to ceno ponudil, se ne bi niti sekunde obotavljal. Ves zavojček tobaka bi zdajle pokadil. Koder las je spustil čez obraz in ga grizljal z zobmi. Uča je kakor njemu navkljub prevrnil žepe, jih iztresel v košček časopisa in iz prahu zvil za palec debelo cigareto. Pavle ga je hotel zaprositi za nekaj dimov, pa se je vzdržal, majajoč z glavo, kakor da bi se česa branil. Uča se je vedel, kakor da ne opazi njegove prisotnosti. Zaradi tega je bil Pavle še bolj užaljen; začutil je, da ga sovraži, in sicer, kakor se mu je zdelo, samo zaradi tobaka in njegove sebičnosti. Hotel je vstati in iti ven, pa se je obvladal in ostal še dalje v istem položaju ter grizel in kuštral lase.

Gvozden se je zleknil spat in obrnil hrbet k ognju. Ko je pokadil cigareto, je legel tudi Uča in se zavil v vojaški plašč.

Pavle je nenadoma začutil, da se je med njimi vse, kar jih je vezalo, vse vojno prijateljstvo in tovarištvo, nocoj in v teh trenutkih raztrgalo in porušilo. Neki notranji glas mu je pričel šepetati in mu obnavljati vse hude in žaljive besede, ki sta mu jih ta dva nocoj nametala, ponižujoč ga pred vsemi. «Demoraliziran... Paničar... Intelektualček... Bolna ambicija!» — Obujal je njune besede. Raslo je ogorčenje in sovraštvo, preplavljalo dušo in zavest, zastrupljalo in razjedalo.

«Vsi ste... Zlomil vas bom in premagal,» je kričalo v njem. «Jaz prevzamem odgovornost za odred, pa čeprav mi gre glava. Kadar gre za usodo odreda, ne bom niti sekunde omahoval! To je revolucija... Vem, kaj hočem...»

Ko se je ta burja v njem polegla, ga je nenadoma spreletela misel: «Na podlagi česa pa verjameš, da imaš ti prav? Kaj ni Uča, ki je boljši vojak kakor ti, imel vselej prav? Kdaj se je on zmotil pri oceni vojaškega položaja?... Morda si se prav ti ustrašil ofenzive?...»

«Ne, ne! Neumnosti! Oni niso sposobni, da bi dogodke gledali širje. Nimaš prav, Uča! Natančno vidim položaj.»

«Ti precenjuješ sebe in svoje sposobnosti. Kaj nisi ambiciozen in nečimern?! Mar nimaš rad, da ljudje poslušno sprejemajo tvoja mnenja?»

«Toda jaz verujem vase! Poznam svojo vlogo. Opravljam samo svojo dolžnost.»

«Tvoja vloga in dolžnost je, da veruješ tudi v druge... Kako moreš sovražiti svoje tovariše? Zato, ker so ti odkrito povedali, kaj mislijo o tebi, si užaljen in bi se jim rad maščeval. In komisar si...»

«Uh!» je Pavle glasno vzdihnil od roja vseh mogočih misli, preplašen in presenečen ob sumnji, ki se mu je prvikrat tako resno pojavila.

Po telesu se mu je pretakala čudna drhtavica. V prvih trenutkih je mislil, da mu je hladno, pa se je primikal k ognju in mu izmenoma obračal hrbet in obraz. Kasneje je začutil vročino. Po telesu se mu je sprehajala vroča kurja polt in se mu zbirala v utrujenih kolenih, ki so boleče gorela v tej vročini.

(Nadaljevanje sledi)

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

POSLEDICE KOLONIALNEGA NAPADA NA EGIPT

Gospodinje nezadovoljne zaradi naraščanja cen življenjskih potreb

Ali bodo mogle politične špekulacije naše reakcije okoli Madžarske rešiti to hudo gospodarsko vprašanje?

Medtem ko je bilo v Italiji nešteto maš in političnih iniciativ — v katerih se je izkazovala solidarnost z borbo madžarskega ljudstva za neodvisnost ter soodločanje proizvajalcev v proizvodnem procesu, o čemer tukajšnja reakcionarna propaganda raje molči, da ne bi bila nekega dne prisiljena priznati, da podpira borbo madžarskih delavcev za njihove pravice, v isti sapi pa odreka enake zahteve italijanskim delavcem — se je povsem namenoma prezrl agresivni napad kolonialnih sil na neodvisno egiptovsko republiko. Toda tisti ljudje, ki so gledali samo na dogodke na Madžarskem, ki se materialno nas neposredno ne tičejo, bodo morali polagoma napraviti račune na objektivnejši podlagi, ker postajajo posledice agresije kolonialnih držav na Egipt vedno bolj vidne tudi v Italiji, kjer zlasti ljudje, ki živijo od strogo odmerjenega zaslužka, že občutijo stalno višanje cen življenjskim potrebščinam.

Danes ni mogoče več neopazno obiti velikega nezadovoljstva, ki ga gospodinje izražajo iz dneva v dan prav zaradi stalnega večanja življenjskih stroškov. Te gospodinje se sprašujejo, kje je konec tega pojava, o katerem v uradnem vladnem tisku najraje molčijo, in kaj nameravajo oblasti storiti, da se preprečijo špekulacije na račun žuljev delovnega ljudstva.

Celo tržaški dnevnik «Il Piccolo», ne more mimo tega neprijetnega pojava, ki nesrečno sovpada prav s tisto volilno kampanjo, ki so jo zaradi večanja cen pri nas demokristjanski in drugi desničarski voditelji postavili na povsem zgrešeno podlago. Ti ljudje ne bodo mogli dolgo kričati o Madžarski, ker jih bodo razmere same prisilile, da bodo morali temeljito pojasniti tudi svojo politiko do egiptovskega vprašanja, ki ni samo političnega, ampak tudi gospodarskega značaja, ker vpliva na nižanje življenjskega nivoja delovnega ljudstva v Italiji in še posebej na Goriškem.

Pri tem pa postaja zelo zanimivo dejstvo, ki je demokristjanskemu listu postalo jasno šele nekaj dni pred volitvami (!), čeprav je že toliko staro kot prosta cona in jugoslovansko - italijanski sporazum o obmejni izmenjavi blaga. To dejstvo je namreč sledeče: zakaj moramo pri nas plačevati meso draže kot v ostalih krajih Italije, čeprav jemo meso iz Jugoslavije, kjer so cene v primerjavi z našimi zelo nizke. To ne velja samo za meso, ampak tudi za drugo blago. Tu nastaja upravičeno vprašanje: kdo ima od tega koristi: ali potrošniki ali nekateri trgovci. In kaj je potem prosta cona? Kdo ima od nje koristi: potrošniki ali industrijci in trgovci na debelo.

Radi bi izvedeli, kakšno je stališče Krščanske demokracije do demokratizacije upravnega odbora proste cone, o katerem je bilo izrečenih veliko upravičenih kritik, ker ni znal postaviti proste cone v službo širokih slojev prebivalstva.

Končno naj vprašamo oblasti, kaj so napravile, da se sedanje večanje cen zaustavi in da se poleže upravičeno ogorčenje prebivalstva?

Maše za Madžarsko ter križarska vojna proti socializmu ter vsemu, kar je naprednega, tega pojava najbrž ne bo zaustavila; naše oblasti se bodo morale hočeš nočeš lotiti reševanja nekega vprašanja, ki so ga zametavale in ki jim je bil trn v peti.

V nedeljo 2. decembra bo pod okriljem ZSPD gostovalo v Gorici gledališče iz Nove Gorice s komedijo

Avera Hopvooda

«VZORNI SOPROG»

Prva uprizoritev bo popoldne ob 16. uri, druga pa zvečer ob 20. uri v Prosvetni dvorani na Korzu Verdi. Predprodaja vstopnic od danes dalje na Prosveti in v kavarni Bratuš. Cene: 1. prostori 200 lir, 2. prostori 150 lir in stojišča 100 lir

---

VČERAJ PRED GORIŠKIM PRETORJEM

Prepir na zelenjadnem trgu se je zaključil na sodniji

Med mnogimi osebami, ki so se morale včeraj braniti obtožb je bila tudi 52-letna Alojzija Gabrijelčič iz Pevme, katero je zaradi zasramovanja in telesnih poškodb prijavila sodnim oblastem Frančiška Valentinčič prav tako bivajoča v Pevmi.

16. junija tega leta sta se na vratih goriškega trga srečali Gabrijelčičeva in Valentinčičeva. Valentinčičeva je prinesla na trg v Ul. Santa Chiara nekaj blaga, katerega je pričakoval ob vhodu Ivan Miklš iz Bele rjuhe. Toda še preden je prišlo do kupoprodaje je pristopila k Valentinčičevi Gabrijelčičeva, ki jo je meni nič, tebi nič, pričela zmerjati z grdimi psovkami, končno pa jo je s košaro, ki jo je imela v roki tudi udarila. Zaradi prejetih udarcev je morala Valentinčičeva v bolnišnico, kjer so ji predpisali 8 dni zdravljenja. Poleg psovk, ki jih je Gabrijelčičeva izrekla Valentinčičevi naj bi bila tudi izjava. «Ti jež z moje zemlje». Zdi se, da se med obema ženskama že dolga leta vodi prepir zaradi nekega dela zemljišča, ki ga Valentinčičeva obdeluje že več let.

Pred pretorjem je obtožena Gabrijelčičeva izjavila, da se je poslužila psovk proti Valentinčičevi, ker naj bi ji slednja prva napadla z umazano besedo. Toda številne priče, ki so bile prisotne prepiru na trgu so izjavile, da pada vsa krivica na Gabrijelčičevo.

Pretor dr. Fabianich je slednjo tudi spoznal za krivo in jo obsodil na pogojno kazen 2 meseca zapora, 8.000 lir globe in plačilo 20.000 lir civilni stranki.

Pred pretorja je morala tudi Angela Klemenčič iz Podgore, Ul. Cotonificio 30. Klemenčičeva je 28. septembra letos povzročila prometno nesrečo, pri kateri je bil hudo ranjen Simeone Millotti iz Podgore. Ženska je s kolesom vozila proti predoru v Podgori; na glavni cesti, ki vodi do njega pa ni opazila Millottija, ki je bil peš. Zavozila je vanj in ga podrla na tla, pri čemer je prejel poškodb ozdravljive v 50 dneh.

Pretor je Klemenčičevo spoznal za krivo, vendar jo je obsodil le na pogojno kazen plačila 20.000 lir globe in povračilo sodnih stroškov.

Gradnja 60 stanovanj v Ul. Brigata Pavia

To so prva stanovanja načrta ustanove za ljudske hiše, ki namerava graditi več stavb v vrednosti 400 milijonov lir

Predvčerajšnjim je bila na sedežu IACP dražba za dela na gradnji 60 novih stanovanj v Ul. Brigata Pavia, kjer raste novo mestno središče. Dve stavbi, ki jih bodo zgradili po načrtu ustanove IACP bosta imeli po 6 stanovanj, štiri stavbe pa po 12 stanovanj, skupno torej 60 novih stanovanj, v katere se bodo vselili Goričani. Upamo, da bodo to res Goričani, ker je na žalost do sedaj vladalo pravilo preskrbeti stanovanje najprej tujcem in šele nato domačinom, čeprav je potreba po stanovanju ravno pri slednjih najbolj pereča.

Zidarska dela bo na novih gradnjah izvedlo podjetje Emilio Comolli iz Gorice, mizarska dela bo opravilo podjetje Cecconi iz Sevegliana, higienske naprave in plinske naprave podjetje Braico iz Tržiča, električno napeljavo pa bo izvedlo podjetje Mulattier iz Pierisa.

Gradbena dela bodo pričeli takoj, ko bo zapisnik odobril OO.PP. iz Benetk.

Te gradnje novih stanovanj spadajo v okvir programa ministrstva za javna dela, ki je bil izdelan po posebnem zakonu št. 173 z dne 26. marca lanskega leta, in v katerem se predvideva v Gorici in pokrajini gradnja novih ljudskih stanovanj v vsednosti 400 milijonov lir.

Z motociklom v avtobus

Včeraj ob 13.15 je prišlo na nekem ovinku na glavni cesti Gorica - Videm v bližini Mariana do prometne nesreče. 23-letnemu Armandu Trevisanu iz Corone je na ovinku zdrsnilo in je z motociklom zavozil v avtobus podjetja Ribi iz Gorice. Pri trčenju je padel na tla in si precej poškodoval prsni koš, tako da ga je moral Zeleni križ odpeljati v bolnišnico Brigata Pavia v Gorici.

Zopet nesreča na Majnici

V noči med sredo in četrtkom se je na Majnici ponesrečil Angelino Rapuzza iz Ul. A. Volta 22. Ob 2.30 se je vozil z avtomobilom Renault proti Gorici, v bližini Majnice pa je iz neznanih vzrokov zavozil v drevo. Pri tem se je laže poškodoval, vendar se je moral z drugim osebnim avtomobilom zateči po pomoč v bolnišnico Sv. Justa na Korzu Italia v Gorici.

Saje so se vnele

Goriški gasilci so bili v sredo dopoldne klicani v Ul. Morelli št. 5, kjer so se v stavbi, ki je last Avgusta Černica, v stanovanju Domenica Crissija vnele saje, ki so jih takoj pogasili.

Volivci, obnovite osebne izkaznice!

Opozarjamo volivce, ki imajo zapadlo osebno legitimacijo, naj si jo na anagrafskem uradu takoj obnovijo, ker jim bo služila za dokument pri volitvah.

Senator Pesenti govori danes v Gorici

Italijanska komunistična partija organizira v petek ob 19.30 v dvorani Zlati pajek na Korzu Italia volilno zborovanje, na katerem bo govoril senator Pesenti.

Pesenti je bil minister za gospodarstvo v vladi po osvoboditvi ter je leta 1947 podpisal z Jugoslavijo prvi italijansko - jugoslovanski trgovinski sporazum.

V nedeljo bo KPI organizirala dve zborovanji, in sicer ob 11. uri v Ločniku in v Podgori. Na prvem bo govoril Eligio Simsig, na drugem pa Nereo Battello.

Folklorna skupina ASK «Simon Gregorčič» bo pričela v kratkem ponovno z vajami. Mlada dekleta in fantje, ki imajo veselje do folklornih plesov, so vabljeni, da se pridružijo lanskoletnim folkloristom. Prijave sprejema odbor ASK «Simon Gregorčič» vsak večer od 20. do 21. ure na sedežu v Ulici Ascoli 1-1.

Padec ženske

Včeraj so z rešilnim avtomobilom pripeljali v bolnišnico 46-letno gospodinjo Delfino Glasevič iz Ul. Concordia 19 v Ločniku. Glasevičeva je kratkovidna in se je zaletela v neki predmet na domačem dvorišču, tako da je nesrečno padla in si prebila čelo ter prizadejala še več drugih poškodb. Zdravila se bo 10 dni.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani-Albanese Ul. Rossini 1, tel. 24-43.

KINO

CORSO. 16.00: «Labod», G. Kelly, L. Jourdan, v cinemascopu in tehnikolorju.

VERDI. 16.30: «Brez prestanka Rock and Roll».

VITTORIA. 17.15: «Madmoiselle Pigalle», B. Bardot, v cinemascopu.

CENTRALE. 17.00: «Košuta» G. Peck, J. Wyman, v tehnikolorju.

MODERNO. 17.00: «Mojih šest ujetnikov».

V soboto 8. in v nedeljo 9. decembra gostuje v Gorici

SLOVENSKI OKTET

OLIMPIJSKI DNEVNIK

Lahkoatletske discipline skoraj izčrpane v ospredje stopa plavanje, vaterpolo in nogomet

Nov olimpijski rekord v teku na 3000 m z zaprekami (Brasher) - Prvak na 400 m Jenkins (ZDA) - Italija osvojila zlato kolajno v mečevanju moštev - Izenačen svet. rekord v plavanju na 100 m prosto za ženske - Uspeh Jugoslovanke Jeričevičeve na 200 m prsno ter vaterpolistov

MELBOURNE, 29. — Lahka atletika se polagoma poslavlja z olimpijskih igrišč v Melbournu. Še dva dni bodo na programu razne zaostale discipline, predvsem ženske in one za deseteroboj, nato pa se bo vsa teža v celoti prenesla na druge panoge, predvsem na plavanje, nogomet, vaterpolo, košarko, kolesarstvo, itd.

S tem pa seveda ni rečeno, da preostale lahkoatletske discipline ne predstavljajo več posebnega zanimanja. Nasprotno, med njimi je celo ena najvažnejših in sicer olimpijski maraton, poleg tega pa še deseteroboj, ki obe zahtevata od atletov morda največje telesne in duševne popolnosti. Našo javnost pa bo maraton zanimal tudi zato, ker bo nastopil tudi Jugoslovan Mihalič, kateremu pripisujejo nekateri važno vlogo.

Zanimivo bo tudi metanje krogle za ženske, kjer ima Jugoslavija kar dve predstavnici, ki upata na lep plasma.

Danes je bil v lahkoatletiki zrušen samo en olimpijski rekord in sicer v teku na 3000 m z zaprekami. Izreden podvig pa je bil dosežen v plavanju, kjer je avstralka Fraserjeva izenačila skoraj nedosegljivi svetovni rekord na 100 m prosto.

Od jugoslovanskih atletov je danes poedinično startala samo Jeričevičeva in se plasirala v finale na 200 m prsno z zelo dobrim časom. Kot ekipa pa so nastopili vaterpolisti, ki so odpravili Avstralce s kazenskim rezultatom 9:1.

Tako kot v lahki atletiki, Italijanom danes ni slo niti v plavanju, kjer je bila večina njihovih tekmovalcev izločena že v predtekmovanjih. Pač pa so dosegli lep uspeh italijanski sabljači, ki so v moštvenem mečevanju osvojili tretjo zlato kolajno za Italijo.

Danes so tudi objavili koledar kolesarskih dirk, ki se bodo začele 3. dec.

Nogomet

SZ - INDONEZIJA 0:0

V drugi tekmi olimpijskega nogometnega turnirja za kvalifikacijo v četrtfinale sta **Sovjetska zveza in Indonezija igrali neodločeno 0:0**, tudi po predpisanem podaljšku. Ker pravilnik ne dopušča neodločenega rezultata, bo ponovna tekma v soboto 1. dec.

Rezultat predstavlja doslej največje presenečenje turnirja. Sovjetska zveza velja poleg Jugoslavije za glavnega favorita turnirja. Proti Indoneziji so bili Rusi ves čas v premoči, toda zaradi hermetične zapore Indonezijcev niso mogli doseči niti enega gola.

Boks

Četrtfinale

Lahki welter: Enguibarian (SZ) tolče Saludena (Fr.) po točkah. Loubscher (J. Afr.) tolče Shawa (ZDA) po točkah, Nenci (It.) tolče Marcilla (Arg.) po točkah, Dimitrescu (Rom.) tolče Hwanga (Kor.)

Lahka kategorija: Byrne (Irs.) tolče Molino (ZDA) po točkah; Murschat (Nem.) tolče Milewskega (Polj.) zaradi prek.; McTaggart (V.B.) tolče Vairolatto (Fr.) po točkah; Laguetko (SZ) tolče Beatiea

Srednja kategorija: Chapron (Fr.) tolče Rousea (ZDA) po točkah; Chatkov (SZ) tolče Rinaldija (It.) zaradi predaje; Zalagar (Arg.) tolče Webuhonerja (Nem.) po točkah.

Peresna kategorija: Niedzwieski (Polj.) tolče Falfana (Arg.) zaradi odstopa; Safronov (SZ) tolče De Souza (Fr.) po točkah; Nichols (V.B.) tolče Suzukija (Jap.) po točkah; Hamalainen (Fin.) tolče Zachara (ČSR) po točkah.

Tek na 10.000 m: Kuc (SZ) vodi pred Piriejem (V.B.) Toda ta prizor je bil posnet šele na pol proge. Pirie je nato zaostal in Kuc je z velikim naskokom pritekel na cilj sam v času novega olimpijskega rekorda

OLIMPIJSKI TURNIR V VATERPOLU

JUGOSLAVIJA-AVSTRALIJA 9:1

Jeričevičeva v finalu na 200 m prsno

V nadaljevanju vaterpolo turnirja so bili danes dosženi naslednji rezultati:

Skupina A: Jugoslavija-Avstralija 9:1, SZ-Romunija 4:3.

Skupina C: Italija-Singapur 7:1.

Skupina B: Madžarska - V. Britanija 6:1.

Italijani so bili tehnično mnogo boljši od svojih nasprotnikov in so jih z lahkoto izločili iz nadaljnjega tekmovanja. Gole za Italijo so dosegli Donnerlein 2, Marciani 2, Rubini, Manelli in D'Altrui po enega.

Tudi Madžari niso imeli težkega dela z Angleži. Streljali so le malo, a vsak njihov strel je zadel v polno. Gole za Madžare so dosegli: Szivos 2, Karpati 2, Markovits in Gyarmati po enega.

Gotovo največji uspeh dneva pa so dosegli Jugoslovani, ki so naravnost pregazili Avstralce z 9:1. S to zmago so si Jugoslovani tako rekoč že zagotovili kvalifikacijo v finale, ker ni verjetno, da bi mogli Romuni, tudi če bi premagali Jugoslavijo, doseči boljši količnik v golih. V ostalem pa so danes Rusi premagali Romune, kar je Jugoslaviji samo v korist.

Sabljanje

MEC — MOSTVA

Finale

V finalni skupini so se srečale: Francija, V. Britanija, Italija in Madžarska.

Rezultati: Madžarska - Francija 9:7, Italija - V. Britanija 10:6 (Pellegrino 3 zmage, 1 poraz, Mangiarotti 2, 2, Delfino 3, 1, Pavesi 2, 2). Madžarska - V. Britanija 10:6. Italija - Francija 15:1 (Pellegrino 4, 0, Mangiarotti 4, 0, Pavesi 4, 0, Delfino 3, 1).

V finalu za prvo in drugo mesto sta se srečali Italija in Madžarska.

Rezultati: Italija - Madžarska 9:3 (Pellegrino 3, 0, Delfino 3, 0, Mangiarotti 2, 1, Pavesi 1, 2).

Končni vrstni red v finalu: **1. Italija 3 zmage, 0 porazov, 2. Madžarska 2 zmagi, 1 poraz, 3. Francija 1 zmaga, 2 poraza.**

FLORET POSAMEZNO (ŽENSKE)

Polfinale

V finale so se kvalificirale naslednje tekmovalke:

Poule A: Colombetti (It.) 4 zmage, Lachmann (Dan.) 4 zmage, Garilhe (Fr.) 3 zmage, 1 poraz, Mueller - Preis (Avstrija) 2 zmagi, 3 porazi.

Poule B: Delbarre (Fr.) 4 zmage, 1 poraz, Romary (ZDA) 3 zmage, 2 poraza, Orban (Rom.) 3 zmage, 2 poraza Scheenan (V.B.) 2 zmagi, 3 porazi. V odločilni borbi je Scheenan izločila svetovno prvakinjo madžarko Demokli s 4:1

Plavanje

100 M PROSTO — ŽENSKE

V polfinale so se kvalificirale naslednje tekmovalke: Crapp (Avstral.) 63"4, Rosazza (ZDA) 36"5, Steward (Kan.) 67"1, Myburg (J. Afr.) 67"1, Simons (ZDA) 66"5, Szoke (Madž.) 68", Roe (N. Zel.) 65"9, Gyenke (Madž.) 66"6, Klomp (Nem.) 67"7, Leech (Avstral.) 64"9, Oerdoegh (Madž.) 66"5, Jobson (Sved.) 67"3, Fraser (Avstral.) 62"4 (nov olimpijski izenačen svetovni rekord), N. Myburg (J. Afr.) 65"1, Grant (Kan.) 65"1, Mann (ZDA) 65"4.

200 M PRSNO — ŽENSKE

Prvih osem plavalk iz obeh predtekmovalnih skupin z najboljšimi časi se je kvalificiralo v finale: Happe (Nem.) 2'54"1, Killermann (Madž.) 2'54"6, Gordon (V.B.) 2'55"4, Sears (ZDA) 2'58"2, Szekely (Madž.) 2'55"8, Jeričevič (Jugoslavija) 2'56", Tel Elsen (Nem.) 2'57"5, Gosden (V.B.) 2'58"2. Italijanka je bila izločena s časom 3'05"2.

100 M PROSTO — MOŠKI

V polfinale se je kvalificiralo 16 plavalcev z najboljšimi časi. Iz dveh polfinalnih skupin se je plasiralo v finale 8 plavalcev na osnovi najboljših rezultatov: Henrichs (Avstral.) 55"7, Devitt (Avstral.) 56"4, Chapman (Avstral.) 56"9, Patterson (ZDA) 57"1, Hanley (ZDA), Tani (Jap.) 57"4, Woolsey (ZDA) 58", Eminente (Fr.) 58". Italijana Pucci in Pedersoli sta bila izločena s časom 58"8 in 59".

S časom 55"7 je Heinrichs izboljšal olimpijski rekord.

Streljanje v krožnik

Prva serija: 1. Rossini (It.) 74 zadetkov na 75 strelov, 2. Mugulievski (SZ) 73—75, 3. Nikandrov (SZ) in Ciceri (It.) 71—75, 5. Smelczynski (Polj.) 70—75, 6. Capek (ČSR) 69—75, 7. Holmquist (Sved.) 67—75, 8. Bryant (Avstral.), Pignard (Fr.) in Koutsis (Gr.) 66—75.

Košarka

Polfinale: Čile - Filipini 88:69, ZDA - SZ 85:55, Francija - Urugvaj 66:62, Bolgarija - Brazilija 82:73.

V finalu se bo Francija pomerila jutri s Sovjetsko zvezo.

Hokej na travi

Izločilna srečanja: Nova Zelandija - Belgija 3:0, Nemčija - Pakistan 0:0. Nemčija in Pakistan sta se kvalificirala v polfinale.

TRENING TEKMA

Reprez. B - Reggiana 5:1

FLORENCA, 29. — Na stadionu Fiorentine je imela danes nogometna B reprezentanca trening tekmo kot pripravo za srečanje z B reprezentanco Španije za mediteranski pokal. Sparring partner «kadetov» je bila enajstorica Reggiane. Zmagala je B reprezentanca s 5:1. Reprezentanca je nastopila v naslednji postavi:

Bugatti; Farina, Losi; Fontana, Mihalich, Emoli; Longoni, David, Massei, Conti, Bean.

V vratih Reggiane je branil Bandini.

B reprezentanca je prikazala lepo in koristno igro. Gole so dosegli v prvem polčasu Conti 2, Massei 1, v drugem polčasu Longoni 2.

Po tekmi je dr. Pasquale izjavil, da bosta sestavi A in B reprezentance, ki bosta 9. dec. nastopili proti Avstriji oz. Španiji B, objavljeni v nedeljo zvečer.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

LAHKA ATLETIKA

BRASHER IN JENKINS prvaka na 3000 zapr. in na 400 m

TEK NA 3000 M Z ZAPREK.
Finale

1. Brasher (V.B.) 8'41"2 (nov olimpijski rekord, prejšnji je pripadal od l. 1952 Amerikancu Ashenfelterju s časom 8' in 45"4), 2. Rosznoyi (Madž.) 8'43"6, 3. Larsen (Nor.) 8'44", 4. Laufer (Nem.) 8'44"4, 5. Riscine (SZ), 6. Desley (V.B.), 7. Robbins (Avstral.), 8. Shirley (V.B.), 9. Jones (ZDA). Ni startal Poljak Kryszkowiak.

Takoj po prihodu na cilj je razsodišče diskvalificiralo Angleža Brasherja zaradi dozdevnih nepravilnosti med tekom v zadnjem krogu in prisodilo zmago Madžaru Rosznoyiu. Toda Brasher je vložil protest, ki ga je odgovorna komisija po zaslišanju očividcev in atletov samih sprejela in priznala Brasherja za olimpijskega zmagovalca s časom novega olimpijskega rekorda.

TEK NA 400 M
Finale

1. Jenkins (ZDA) 46"7, 2. Haas (Nem.) 46"8, 3. Ignatiev (SZ) in Hellsten (Fin.) 47", 5. Jones (ZDA) 48"1, 6. M. C. Spence (J. Afr.) 48"3.

Tek je oviral precej močan veter. Na pol proge je vodil Jones s 5 m prednosti pred Jenkinsom in Ignatievim. Kmalu je Ignatiev dohitel Amerikanca, Jenkins pa je bil tretji dokler ni tudi on prehitel prehitel Ignatieva in zmagal s 50 m prednosti. Haas in Hellsten sta medtem dohitela Ignatieva in na podlagi fotografije so Ignatijevu in Haasu podelili tretje mesto zaradi česar si bosta tudi delila kolajno.

TEK NA 1500 M
Predteki

Iz treh skupin so se prvi štirje tekači iz vsake skupine kvalificirali za finalni tek. Kvalificirali so se: Richtzenhain (Nem.) 3'46"6, Jungwirth (ČSR) 3'46"6, Boyd (V.B.) 3'46"6, Delaney (Irs.) 3'47"7, Tabori (Madž.) 3'48", Scott (N. Zel.) 3'48", Hewson (V. B.) 3'48", Landy (Avstral.) 3'48"6, Nielsen (Dan.) 3'48"6.

Italijan Baraldi je bil šesti v tretji skupini in je bil izločen.

TEK NA 200 M — ŽENSKE
Polfinale

Iz predtekov se je kvalificiralo za polfinale 12 atletinj. Italijanka Leone je bila tretja v svoji skupini in je izpadla, prav tako Bertoni, ki je bila tudi tretja v svoji skupini za Paulovo in Jugovo. Rezultati dveh polfinalnih skupin:

1. skup.: 1. Cuthbert (Avstral.) 23"6, 2. Stubnick (Nem.) 23"9, 3. Crocker 24"3, itd.

2. skup.: 1. Paul (V.B.) 24"2, 2. Matthews (Avstral.) 24"3, 3. Kohler (Avstral.) 24"3.

Jadranje na vodi

Stanje po četrti vožnji:

Dragoni: 1. Danska 3715 točk, 2. Švedska 3113, 3. Argentina 2694, 4. V. Britanija 2636, 5. Avstralija 2171, 6. Italija 2133, 7. Nemčija 2090.

Zvezde: 1. ZDA 3720, 2. Bahamas 3118, 3. Portugalska 2641, 4. Italija 2585, 5. Francija 2243, 6. V. Britanija 1592.

5,5 m: 1. Švedska 3228, 2. ZDA 2848, 3. V. Britanija 2781, 4. Avstralija 2297, 5. Norveška 2082, 6. Italija 1274.

Sharpies: 1. Avstralija 4258, 2. N. Zelandija 3258, 3. V. Britanija 2760, 4. Italija 2577.

DESETEROBOJ

Campbell (ZDA) v vodstvu po prvih petih disciplinah

20.000 gledalcev je danes prisostvovalo prvim disciplinam za deseteroboj, v katerih so bili doseženi naslednji rezultati:

TEK NA 100 M (6 skupin)

1. skup.: Kuznetsov (SZ) 11"1 834 t.), 2. Herssens (Bel.) 11"8 (650); 2. skup.: Cann (Avstral.) 10"9 (948), 2. Yang Chuang Kuang (Formoza) 11"2 (834), 3. Lassenius (Fin.) 11"8 (650); 3. skup.: 1. Lauer (Nem.) 11"1 (870), 2. Leans (Avstral.) 11"4 (768); 4. skup.: Campbell (ZDA) 10"8 (990), 2. Meier (Nem.) 11"3 (800); 5. skup.: Johnson (ZDA) 10"9 (948), 2. Koutenko (SZ) 11"6 (707), 3. Faravi (Iran) 12"1 (572); 6. skup.: Palou (SZ) 11"5 (737), 2. Bruce (Avstral.) 11"7 (678), 3. Richards (ZDA) 11"7 (678).

SKOK V DALJINO

1. Campbell (ZDA) 7,33 Johnson (ZDA 7,34, Cann (Avstral.) 6,57, Kuznetsov (SZ) 7,04, Lauer (Nem.) 6,83, Yan Chuan Kuang (Formoza) 6,89, Meier (Nem.) 6,80, Leane (Avstral.) 6,79, Palou (SZ) 6,65, Koutenko (SZ) 6,64.

MET KROGLE

Campbell (ZDA) 14,76, Johnson (ZDA) 14,48, Kuznetsov (SZ) 14,49, Lauer (Nem.) 12,86, Cann (Avstral.) 12,18, Koutenko (SZ) 14,46, Meier (Avstral.) 12,99, Leane (Avstral.) 13,26, Yan (Form.) 11,56, Palou (SZ) 13,39.

SKOK V VIŠINO

Campbell (ZDA) 1,89, Johnson (ZDA) 1,83, Kuznetsov (SZ) 1,75, Yan, (Form.) 1,95 Lauer (Nem.) 1,83, Maier (Nem.) 1,86, Leane (Avstral.) 1,86, Palou (SZ) 1,89, Cann (Avstral.) 1,70, Bruce (Avstral.) 1,83.

TEK NA 400 M

Campbell (ZDA) 54"8, Johnson (ZDA) 49"3, Lauer (Nem.) 48"2, Kutnetsov (SZ) 50"2, Meier (Nem.) 49"4, Zan (Formoza) 51"3, Leane (Avstral.) 51"0, Palou (SZ) 50"8, Cann (Avstral.) 49"4, Bruce (Avstral.) 51"3.

Klasifikacija po prvih petih disciplinah:

1. Campbell (ZDA) 4564 točk, 2. Johnson (ZDA) 4375, 3. Lauer (Nem.) 4064, 4. Kuznetsov (SZ) 3991, 5. Meier (Nem.) 3933, 6. Zan (Form.) 3860, 7. Leane (Avstral.) 3803, 8. Palou (SZ) 3799, 9. Cann (Avstral.) 3753, 10. Bruce (Avstral.) 3516.

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 30 t. m ob 18. uri film:
«KO SI ODŠEL»
Igrajo: Jennifer Jones in Joseph Cotten

Slovenski trgovini Franc Udovič
TRST - UL. MAZZINI 46 in na TRGU PONTEROSSO 2
nudita vsakovrstno modno blago po najnižji ceni in se priporočata.

TRANSADRIA d. d.
IMPORT-EXPORT
TRST - Sedež: Ul. Cicerone 8, II
Scalo Legnami
Telefon: Ul. Cicerone 30214
vseh vrst lesa trdih goriv in strojev za lesno industrijo

C. G. R.
COMMERCIO GENERALE E RAPPRESENTANZE
SOC. A R. L
Ul. della Geppa, 9 - TRST - Tel. 37-940, 28-352
UVOZ IZVOZ

„15. SEPTEMBER"
Tovarna cementa in salonita
ANHOVO
izreka vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitke k prazniku 29. novembru
Tovarniški kolektiv

TEKSTILNA TOVARNA AJDOVŠČINA
N. B. PODRUŽNICA AJDOVŠČINA ŠT 6551-43200-0 - TELEFON: AJDOVŠČINA 17. ŽEL POSTAJA AJDOVŠČINA - BRZOJAVNI NASLOV TEKSTIL AJDOVŠČINA
Izdeluje raznovrstne bombažne tkanine enobarvne, caro in progaste, platno ter flanele za žensko in moško perilo
CENE SOLIDNE BLAGO KVALITETNO!
Vsem delovnim ljudem izrekamo čestitke ob priliki praznika republike 29. NOVEMBRA